

DIRVA

THE FIELD
Nr. 46
Lapkr.-Nov. 18, 1954
Cleveland, Ohio

Ar Saaras sudaužys vienybės ratus?

(Mūsų Vokietijos bendradarbio)

Senojo kontinento politinis ir karinis apsigūnimas, susietas su Europos Gynybos Bendruomenės sutarties vardu, žlugo dėl Prancūzijos parlamento atsakymo aną sutarimą patvirtinti. Tik prieš kelias savaites Paryžiuje buvo susitarta dėl Europos naujos santvarkos, kurios politiką turi nustatyti praplėstasis Briuselio paktas (Vakarų Europos Sąjunga), o kariniai reikalai buvo išspręsti ta prasme, kad Vakarų Vokietija priimama į šiaurės Atlanto karinę organizaciją (NATO), — o štai jau kyla nauji pavojai, kurie graso visam pastatui. Šį kartą opozicija atsirado ne Paryžiuje, o Vakarų Vokietijoje. Nepasitenkinimų naujaisiais susitarimais pagrindą davė Saaro kraštas.

Savo laiką "Dirvoje" buvo paskelbta straipsnių serija apie Saarą. Kaip atmename, tas kraštas buvo atskirtas nuo Vokietijos ne tik dėl antrojo, bet ir po pirmojo pasaulinio karo. Tuomet Saaro krašto valdymą perėmė Tautų Sąjunga. Bet kai 1934 m., taigi pačiais hitlerizmo žydėjimo metais, buvo surengtas gyventojų atskilimas, dėl to dauguma pasisakė už grįžimą prie Vokietijos.

Pasibaigus antrajam pasauliniam karui, Saaro kraštas vėl buvo atskirtas nuo Vokietijos. Jo galutinį likimą turėjo išspręsti taikos sutartis, bet Prancūzija jau tuojau po karo sudarė su krašto vyriausybe muitų ir pinigų uniją, o ir šiaip užėmė Saarą ūkiniame gyvenime pirmąją vietą. Prancūzai ypač suinteresuoti neįsitraukimais į Saaro akmens anglies turtais. Paties krašto gyventojai, kurie jau kelintą kartą yra atsidūrę tarp prancūzų kūjo ir vokiečių priekalo, tuojau po karo didžia dauguma pasisakė už Saaro savarankiškumą. Bet Vokietijoje ne be pagrindo nurodoma ir tai, kad tos partijos, kurios veda porvokišką politiką, Saaro krašte yra uždraustos.

Kiekvieną kartą, kai buvo svarstomi Europos politinio apsigūnimo planai, skersai kelio atsiradavo Saaras. Jis buvo ta praraja, kuri visą laiką skirdavo Prancūziją ir Vokietiją. Paryžius kaip sąlygą santykiams išlyginti tarp Prancūzijos ir Vokietijos statydavo Saaro klausimo išsprendimą. Europos Gynybos Bendruomenė suklupo žymia dalimi ir todėl, kad Saaro likimas liko atviras.

Dabartinis prancūzų ministris

pirmininkas Mendès-France emė energingai iš naujo kelti Saaro klausimą. Jis visai aiškiai pareiškė, kad tol nepasirašys projektų susitarimų dėl Briuselio pakto ir NATO, kol nebūsią susitarta dėl Saaro. Kanceleris Adenaueris nebuvo iš principo priešingas tokiam raiklavimui, bet jis turėjo atsižvelgti į savo krašto viešąją opiniją. Ne tik tai opozicijoje esantieji socialdemokratai, kurie po paskutinio karo veda gana beatodairiškai nacionalistinę politiką, šoko si ginti Saaro krašto vokiškumą. Taip pat vyriausybės koalicijos partneriai, ypač laisvieji demokratai ir iš dalies pabėgėlių partija, įspėjo kanclerį, kad jis nedarytų "per toli" einančių nuolatų prancūzams.

Kai Paryžiuje jau buvo susitarta dėl visuotinės naujosios Europos santvarkos, iki paskutinės minutės dar nebuvo aišku, ar tik viskas nesubyrės, nes Adenaueris su Mendès-France vis dar tebespėdžiavo. Greitame kambaryje buvo susirinkusi visa prancūzų vyriausybė ir laukė derybų rezultatų. Ir tik kai Mendès-France įbėgo į kambarį ir savo kolegoms pranešė, jog su Adenaueriu susitarta, buvo atidarytas žaibo greitumo ministerių kabineto posėdis, kuri dalyviai, susipažinę su susitarimo principais, įgaliojo ministerį pirmininką sutartį su kancleriu pasirašyti. Jau iš to matyti, kad prancūzų reikalavimai buvo patenkinti.

Tuo pat metu Adenaueris atsikvietė į Paryžių visų partijų, įskaitant ir opozicijos, lyderius ir juos visą laiką informavo apie derybų su prancūzais eigą. Bet tokio pritarimo, kaip Mendès-France iš savo kabineto kolegų, Adenaueris iš partijų pusės nesusilaukė. Iš to daroma išvada, kad vokiečių kancleris, nenorėdamas sugriauti savo visos ligišolinės užsienio politikos krypties, nusileidęs prancūzams daugiau, nekaip partijų vadovybės jam leido.

Kokie yra naujojo susitarimo pagrindai? Iš vienos pusės vokiečiai sutiko pripažinti išimtiną prancūzų ūkio teises Saaro krašte. Lygiu būdu Saaro kraštas lieka atskirtas nuo Vokietijos. Bet, antra vertus, per tam tikrą laiką ir Vokietijai bus suteikta ekonominė laisvė Saaro krašte. Jam suteikiamas "europinis statusas", kurį prižiūrės Vakarų Europos Sąjunga. Vieton ligišolinio prancūzų ambasadoriaus skiriamas neutralinis

komisaras, kuriam tenka užsienio reikalų ir krašto apsaugos ministerio pareigos. Šitas statusas, kurs galioja iki taikos sutarties sudarymo, turi būti patvirtintas Saaro krašto gyventojų. Tris mėnesius prieš balsavimą turi būti leista laisvai dalyvauti propagandoje ir vad. provokiškoms partijoms. Jeigu gyventojai pasisakys už naująją statutą, tai šis pavirsta krašto konstituciniu įstatymu ir nebėgi būti ginčijamas iki taikos sutarties pasirašymo, kada bus galutinai pasisakyta dėl krašto likimo.

Savaime susitarimas remiasi abiejų pusių nuolaidomis. Bet vokiečių partijos laikosi nuomonės, kad kancleris Adenaueris nepakankamai griežtai gynęs Vokietijos interesus. Maždaug kovo-balandžio mėn. numatomas balsavimas negalėsias atvaizduoti laisvos gyventojų valios, nes provokiškos partijos neturėsiančios pakankamai laiko išaiškinti kraštui tikros padėties. Vokiečių partijos suranda ir daugiau prieštarių dėl Saaro.

Kancelerio Adenauerio padėtis nėra lengva. Nors ir paties kanclerio krikščionių demokratų unija, kurioj įeina ne tik katalikai, bet ir evangelikai, neabejojama balso už Paryžiaus susitarimus ir už sutartį dėl Saaro, bet vyriausybės koalicijai grėsia iširimo pavojus. Jau ir anksčiau ministerių kabineto narių tarpe išliko rimtų nuomonių skirtumų, o dabar dar prisidėjo nesutarimai dėl Saaro. Tokiu būdu Vokietijoje vis labiau susidaro politinės krizės atmosfera.

Kancleris Adenaueris, be abejo, darys viską, kad tik išvada, kad vokiečių kancleris, nenorėdamas sugriauti savo visos ligišolinės užsienio politikos krypties, nusileidęs prancūzams daugiau, nekaip partijų vadovybės jam leido.

VILTIES NAMAI

Vilties namų praplėtimui aukas atsiuntė:

Kalendra K., Toronto	\$ 3.00
Lingis V., Pontiac	3.00
Janulevičius L., Chicago	2.00
Meiliūnas M., Toronto	5.00
Arnastauskaitė K., Bayonne	5.00
Miškinis V., Toronto	1.00
Bražėnas V., Stamford	1.00
Jokūbaitis V., Cleveland	3.00
Natkevičienė G., Cleveland	2.00
Bogušas C., Waterbury	5.00
Sirvinskis K., Cleveland	1.00
Cesonis A., Baltimore	2.00
Domijonaitis P., Elizabeth	2.00
Dargis Leonardas, Milwaukee	5.00
Stimburys J., Cleveland	5.00
Jakimavičius J., Brockton	10.00
Karosas Klem., Cleveland	2.00
Steponaitis K., New Britain	1.00
Baltuška P., Chicago	1.00
Kuslis J., Bethlehem	2.00
Gaučys A., Chicago	2.00
Papartis T., Chicago	2.00
Statulevičius A., Toronto	5.00

Visiems aukotojams nuoširdiai dėkojame. Tikime, kad Vilties namų praplėtimui nuoširdiai parems ir kitį Dirvos skaitytojas.

ISTEIGTA VOKIEČŲ-LIEUVIŲ DRAUGIJA

Vokietijoje, Frankfurto mieste, lapkričio mėn. 7 d. buvo įsteigta vokiečių lietuvių susitarimo draugija.

Steigiamajame susirinkime dalyvavo apie 100 lietuvių ir 40 vokiečių. Steigiamajame susirinkime dalyvavo iš Šveicarijos atvykę pasiuntinybės patarėjas Dr. A. Gerutis, VLIKo nariai: Bataitis, Sidiškis, Liderskis, Karvelis. Dalyvavo ir kitų lietuvių organizacijų vadovai arba valdybų nariai. Susirinkimui buvo parodyta nemažai dėmesio ir iš vokiečių pusės. Dalyvavo žymių profesorių, visuomenininkų ir laikraštininkų.

I valdybą iš lietuvių pusės išrinkta J. Bataitis — pirm.; V. Banaitis ir V. Sutkus — nariais. Iš vokiečių pusės išrinkti Dr. Windecher — pirm., Dr. Helkman, Dr. Eisentraut ir Dr. Strand — nariais.

Draugiško susirinkimo metu

Lapkričio 23 — Lietuvos kariuomenės šventė. Laisvės šauklio trimitas tegul mus nuolat ragina gyventi ir dirbti tėvynei.

Ištiesta ranka

V. RASTENIS

Prieš trejetą savaitių buvo paskelbtas lyg ir Vliko pranešimas ar pareiškimas, kurio pagrindinė mintis buvo — Vlikas tiesia ranką Diplomatinei Tarnybai tikslu susitarti ir tikisi, kad toji ranka neliks pakibusi ore.

Tuo tarpu jokios reakcijos iš niekur negirdėti. Ar tik nebūta ištiestoji ranka tikrai nepasiliekianti pakibusi?

Toki "taikos ir koegzistencijos" pasiūlymai seniau buvo įprasta taip vertinti, kad tas, kuris pirmasis pasiūlymą iškelia, laikomas geros valios rodytoju, o kas pasiūlymo nepriima, savaime visų akyse lieka kaltas. Tik pastaraisiais laikais toji taisyklė yra netekusi savo neabejotinos galios, kai pasaulis susidūrė su pavyzdžiais maskvinių taikos ofensyvų, kurių, deja, negalima laikyti nuosirdžiomis.

Todėl ir šiuo atveju, atrodo,

aptarti bendradarbiavimo galimūms, prisimintas Lietuvos laisvės kelias ir pastangos daryti vergiją pašalinti.

ATBĖGO DU TAUTIEČIAI

Vak. Europą, po nemažų nuotykų išgyvenimų, pasiekė du mūsų tautiečiai. Tai — darbininkas Mykolas BAKANAS ir tarnautojas Vladas MIRONAS. Windecher — pirm., Dr. Helkman, Dr. Eisentraut ir Dr. Strand — nariais.

Draugiško susirinkimo metu

niekas dar nesiskubina automatiškai daryti išvadą, ką nors apkalbinančią nesukalbamumą. Prieš tokią išvadą darant, svarstomas klausimas, ką gi iš tikrųjų reiškia toji ištiesta ranka. Būtent, kas ją tiesia? Kam, kaip ir su kokių pasiūlymų tiesia? Ir aiškaus atsakymo į tuos klausimus tuo tarpu kaip ir nerandama.

Tų rankos tiesimų istorija jau nebe trumpa. Jau prieš dešimt metų Vliko kūrėjai pirmutinėje savo viešoje deklaracijoje įsipareigojo glaudžiai bendradarbiauti su Lietuvos diplomatinėmis institucijomis. Atsiku r d a m a s svetimame krašte Vlikas, be abejo, tą įsipareigojimą paveldėjo. Ir jis buvo vykdomas. Tiesia, daugiau vienašališkai, Vlikas rašė pareiškimus, memorandumus įvairioms tarptautinėms institucijoms, ir diplomatinės institucijos daug kartų atliko tarpininko vaidmenį tuos memorandumus įteikiant atitinkamiems adresatams. Be tos diplomatinės institucijų pagalbos daugelį dalykų Vlikui būtų buvę daug sunkiau ar net ir neįmanoma atlikti.

Bet tuo pačiu metu iš Vliko pusės prasidėjo ir kitoki "bendradarbiavimo" reiškiniai. Visų pirma, atsirado paklusnumo reikalavimas. Buvo sukurtos komisijos, kurios ilgai posėdžiavo ir rašė rezolucijas, įrodinėjančias Lietuvos Diplomatijos sefo institucijos niekinumą. Vlikas įsteigė savo instituciją, pretenduojančią į Lietuvos užsienio reikalų ministerijos funkcijas, pavadintą Užsienio Reikalų Tarnybą. Tos tarnybos vadovai net laikui bėgant tapo valstybių

įstaigose ėmėsi įrodinėti Lietuvos Diplomatijos sefo institucijos neteisėtumą ir vien tik savo tariamą teisėtumą kalbėti Lietuvos vardu. Paskui vyko derybos, kurios pagaliau priėjo iki ultimatumo, liečiančio diplomatinį atstovų skyrimą. Vėliausias žinomas Vliko nutarimas šiuo reikalu yra toks: arba Lietuvos Diplomatijos šefas iki tokios ir tokios dienos sutinka laikytis Vliko nutarties tvarkos, arba Vlikas atstovų skyrimo srityje veikia vienas. Tas nutarimas ligi šiol nėra atšauktas. Priešingai, šių metų pradžioje jis buvo užsimitas labai energingai vykdyti. Tik kai Dr. Karvelio, Vliko Užsienio Reikalų Tarnybos valdytojo, žodis apie Lietuvos konsularinių funkcijų vykdymą Vokietijoje netapo kūnu, atsirado tas pranešimas apie vėl ištiestą ranką.

Tad kas gi tiesia tą ranką? Atrodo, kad šiose aplinkybėse, prieš ranką ištiesiant, reikėtų atšaukti ultimatyvus nutarimus. Bet Vlike tas klausimas nebuvo net pasiūlytas svarstyti. Tikiau sakant, pasiūlytas buvo, bet lemianti dauguma nesiteikė net dėmesio atkreipti į tokį siūlymą. Taigi Vliko nutarimas tebegalioja: arba Diplomatinė Tarnyba elgsis kaip mes pasakėme, arba mes su ja nesiskaitome. Papildomai šia vasarą dar buvo nutarta įgaluoti Vykdomąją Tarnybą imti žygių "Lietuvos atstovavimo Vokietijoje klausimui sutvarkyti". Bet nutarimo bendradarbiavimą su Diplomatine Tarnyba imti tvarkyti kokiais kitais pagrindais, negu pastaruoju laiku tai buvo daroma, nėra padaryta. Tai klausimas — kieno gi vardu, kieno autoritetu ta ranka tiesiama? Klausimas svarbus, nes nuo to kaip tik visų pirma ir pareina išvada, ar toji ranka priimtina, ar yra pagrindo į ją dėmesį kreipti. (Perkelta į 8 pusl)

VISAM PASAULY

• Vakarinio Berlyno gyventojams. Kalėdų švenčių proga, bus išdalyta 200,000 JAV paketų, po 13 svarų įvairių maisto produktų.

• Prancūzijos min. pirm. Mendès-France lapkričio mėn. 13 d. išvyko vizitui į Kanadą ir JAV. Svarbiausias kelionės tikslas — pasimatyti su prezidentu Eisenhoweriu.

• Prancūzijos moterys apgailestauja madų karaliaus Jacques Fath mirtį. Jis mirė eidamas 42 metus, Paryžiuje.

• Maskva dar kartą bando įpiršti tariamą Europos taikos konferenciją lapkričio mėn. pabaigoje Paryžiuje arba Maskvoje. Į ją pakviestos visos Europos valstybės, išskyrus Vakarų Vokietiją.

• Egipte, Revoliucinėj Karių Taryboj, vis tebeina tarpusavės varžybos. Po paskutinio pasikėsinimo prieš min. pirm. plk. Nassera, buvo laukiama, kad vėl prasidės didesnė valymai. Dabar pranešama, kad iš pareigų suspenduotas Egipto prezidentas ir Tarybos pirm. gen. Noguibas.

• Komunistinės Kinijos keturi torpediniai laivai paskandino nacionalistų laivą naikintoją Taiping. Iš 180 laivų esančių jėgos karių 152 išgelbėti.

• JAV respublikonų tarpe yra nemažai kartėlio dėl prezidento Eisenhowerio patarėjo Sherman Adams veiklos. Eaa, jis pačių respublikonų tarpe pasijęs nemažai intrigu.

• Japonija padarė pareiškimą, kad ji nepripažins komunistinės Kinijos.

Šie F-89D lėktuvai, saugodami JAV žemyno saugumą, pritaikyti arktikos reikalams, matomi virš Alaskos.

Šie nacinės Vokietijos vadai, paleidus 81 metų amžiaus kalintą Konstantiną von Neurathą, dar tebesėdi Spandau (Berlyno) kalėjime. Išleistas Neurathas savo šeimos namuose buvo sutiktas didelėmis iškilėmis.

DIRVA

Lithuanian Weekly, published by American Lithuanian Press & Radio Ass'n VILTIS, Inc. (Non-profit), 1272 East 71 St., Cleveland 3, Ohio. Telephone: Henderson 1-6344. Issued in Cleveland every Thursday. Editor: B. Gaidžiūnas. Entered as Second-Class matter December 8th, 1915, at Cleveland under the act of March 3, 1879. Subscription per year in advance: In the United States — \$5.00 in Canada — \$5.50, elsewhere — \$6.50. Single copy — 10 cents.

Lietuviškas savaitraštis, leidžiamas VILTIS, Amerikos Lietuvių Spaudos ir Radijo D. J. (Nepelnuo), 1272 East 71 St., Cleveland 3, Ohio. Telefonas: Henderson 1-6344. Išleista Clevelande kas ketvirtadienį. Redaktorius: B. Gaidžiūnas. Įregistruota kaip antros klasės siunta 1915 m. gruodžio 6 d., Clevelande pagal 1879 m. kovo 2 d. įstatymą. Prenumerata metams iš anksto: Jungt. Amerikos Valstybėse \$5.00, Kanadoje — \$5.50, kitur — \$6.50. Atsk. Nr. kainu 10 centų.

Lapkričio 6 d. suėjo 75 metai nuo žymiojo lietuvių kalbininko ir mokslininko Kazimiero Būgos gimimo. Ta proga plačiai apžvalgę apie jį davė Amerikos Balsas.

Tarptautiniame rašytojų kongrese Brazilijoje iš lietuvių rašytojų dalyvavo poetas Venacijus Ališas.

Lietuvių darbo ir sargybų kuopose Vokietijoje spiečiasi vis didesnis lietuvių šviesuomenės būrys. Čia ateina lietuvių ir su augstuoju mokslu: yra medicinos, teisių, agronomijos ir kitų mokslo šakų daktarų ir šiaip šviesuolių.

Pabaltiečių ryšių karininkas, kpt. Venckus, ypatingai nuširdžiai rūpinasi lietuvių gerove. Jo pastangomis čia randa uždarbio atostogų metu ne tik studentai, bet ir vyresniųjų Varsio 16 gimnazijos klasių mokiniai. Tas uždarbis didžiąja studentų daliai yra beveik vienintelė parama einant atostigų mokslą, o moksleiviams, kelių savaičių atostogų metu pavyksta taisy uždarbiais padariau apsirūgti ir turėti kasdieniams smulkesniems reikalingams savo pinigų per visus metus.

Stasiaus Būdavo romanas anglų kalba "The Forbidden Miracle" (Uždraustas Stebuklas) gruodžio mėn. išleista iš spaudos. Knygą leidžia Comet Press Books Corp. New York. Leidykla neseniai pradėjo romano reklamą.

CHICAGOS GYDYTOJAI

Tel. ofiso Virginia 7-6583
Rezidencijos REpublic 7-7668

Dr. S. Biežis

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
2201 West Cermak Road
VAL: 1-3 popiet ir 7-8 v. vak.
Tėčiad. ir sekmd. ofisai uždarytas.
Seštad. tik nuo 1-3 val. popiet.
Rezid. 3241 W. 66th PLACE

Dr. Antanas Rudokas, O. D.

Tikrina akis ir pritaiko akinius
keičia stiklus ir rėmus.
4701 S. Damen Ave., Chicago III.
Saukite — YA. 7-7381
Pirma: vakarais 6 iki 9, šeštad.
10 ryto iki 4, trečiad. ir sekmd.
tik susitarus

Tel. ofiso ARmitage 6-0161
Tel. buto GRaceland 2-9203

Dr. Juozas Bartkus

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Norvest Medical Center
2336 West Chicago Ave.,
Chicago 22, Ill.
VAL: 1-3:30, 6-8:30 p. p. pirmad.,
antrad., ketvirtad., penktad.,
10 ryto — 1 p. p. trečiadieniais,
12-4 p. p. šeštadieniais.

Dr. I. Kuras-Ramunis

Spec. KODIKIŲ IR VAIKŲ LIGOS
VAL: darbo dienomis 3-5 ir 6-8 v. v.
išskyrus trečiadieniais 6-8 v. v.
šeštad. 10-12 v. r. — 1-3 v. p. p.

IR

Dr. Jaras Ramunis

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
VAL: antrad. ir ketvirt. 7-8:30 v. v.
šeštad. 3-5 v. p. p. ir pagal susitarimą
7156 S. Western Ave.
MEDICAL CENTER
TEL: Kabineto REpublic 7-1168
Dab: WALbrook 5-3765

DETROIT

ISISTEIGĖ SANTAROS SKYRIUS

Šių metų lapkričio mėn. 7 d. Detroito įvyko steigiamasis Lietuvių Studentų Santaros skyriaus susirinkimas. Susirinkime dalyvavo gražus būrelis studentų. Iškilmingai glaudaus prisėdimo apie Santaros tikslus ir veiklos galres, po trumpų diskusijų radosi gyvas pritarimas ir iniciatyva skyrių įsteigti. Skyriaus valdybą išrinkta: stud. Jaunutis Gilydis, K. Navasaitis ir Saulius Šimoliūnas. Po oficialios dalies, santaričiai coll. Liūdos Griškelytės na-

muose, prie kavutės aptarė artimiausios veiklos reikalus bei uždavinius.

SKAUTŲ VIETININKIJOS SUEIGA

Detroito "Baltijos" skautų vietininkijos sueiga įvyks lapkričio mėn. 21 d. 10 val. ryte, buv. lietuvių svetainės namuose. Sueiga skirta paminėti Lietuvos kariuomenės dieną ir pagyventi vykstančias lietuviškų skautiškų dainų varžybas. Sueigoje žadėjo dalyvauti vištos Karių Ramovės atstovai ir kalbėti apie Lietuvos kariuomenę. Visų skautų padalinių dalyvavimas būtinas. Po sueigos bus rodoma filmas iš stovyklų, suvažiavimų ir kita. Prašomi atsilankyti skautų tėveliai ir bičiuliai — rėmėjai.

SUGRĮŽO IŠ SIBIRO

tremtinys, kuris rusų caro valdžios buvo išstremtas už knygų gabenimą iš Prūsų. Detroitiečiai jį pamatys lapkričio mėn. 27 d. (šeštadienį) 6:30 val. vak. ukrainių salėje, 4655 Martin Ave. (netoli Livernais ir Michigan g-vių), atsilankę į spaudos 50-ties metų minėjimą.

Veikala "SUGRĮŽO", kuris vaizdžiai parodo rusų caro priešpaužda Lietuvoje, suvaizdins Z. Mikšienės vaidintojų trupę dalyvaujant G. Gobienės vadovaujamiems tautinių šokių šokėjams.

Spauda yra viso kultūringo pasaulio šviesos spindulys, todėl rusų caras, norėdamas Lietuvą laikyti tamsoje, buvo uždraudęs lietuvišką spausdintą žodį. Bet mūsų tauta kovojo ir laimėjo. Ši įvyki mini visi lietuviai, todėl ir detroitiečiai turi tinkamai jį paminėti. Liet. B-nės valdyba tiki, kad visi šio įvykio svarbą gerai supranta ir gausiai atsilankys į šį minėjimą.

Įėjimas 1,25 dol. vaikams iki 10 metų nemokamai.

BALFO ŽINIOS

Rugsėjo mėn. pasiūsta į Balfą Centrą 690 svary, o spalio mėn. 620 svary drabužių ir avalynės. Dabar vykdomo vajuos metu jau suaukoto 11 dežių drabužių ir 3 dėžės batų. Kadangi ši siun-

tis bus siunčiama tik kitos savaitės gale, tad kas dar norėtų paaugti drabužių ar batų šio vajuos proga, prašome tuos vasa tai atgabenti į Patalausko-Verdeikos krautuve, kuri yra buv. lietuvių svetainės namo kampinėje patalpoje (W. Vernor ir 25 gt. kamps).

Atstovais į Balfą suvažiavimą Clevelande yra išrinkta M. Kasevičienė, E. Paurazienė ir Magd. Stankienė. Kadangi skyrius turi taisyti į šį suvažiavimą žymiai daugiau atstovų, tad susirinkimas nutarė leisti skyriaus valdybai išduoti įgaliojimus ir tiems nariams, kuriems vėliau paaiškėtų, kad ir jie galėtų vykti ir apie tai pranešti skyriaus valdybai.

BALF 76 skyriaus dešimtmečio minėjimo paruošiamieji darbai juda pirmyn. Minėjimas įvyks Ukrainių salėje, gruodžio mėn. 12 d. Jo metu bus oficialioji dalis su viena pagrindine kalba ir sveikinimais; po to seks meninė programos dalis susidedanti iš žodžio, dainos ir šokių meno. Ją atliks jaunatvė žydinčios ir idealizmu plakančiomis širdimis vietinės pajėgos.

OMAHA, NEBR.

NAUJAS TĖVŲ KOMITETAS

Susauktaame susirinkime buvo išrinktas naujas tėvų komitetas. Išrinktieji pareigomis pasiskirstė: Pr. Kavaliauskas — pirmininkas, M. Mockienė — vicepirmininkas, Pr. Kazlauskas — sekretorius, Em. Pocevičienė — išninkas ir B. Čižauskas — narys.

Susirinkime dalyvavęs ALB

AR RŪPINATĖS SAVO VAIKAIS?

Jeį taip, tai nedelsiant užsakykit savo vaikams jų laikraštį

TĖVIŠKĖLE

Metams tik 3 doleriai.
Rašykite šiuo adresu:

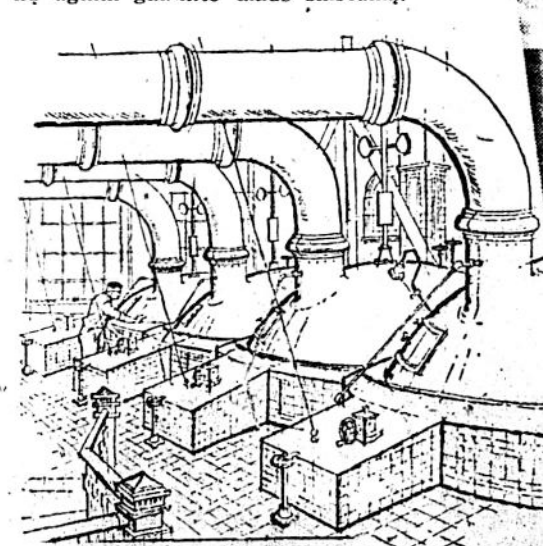
Tėviškėlė,
2313 West 91 St.,
Chicago 20, Ill.

geram skoniui

YRA LABAI GERA PRIEŽASTIS

Stroh's yra vienintelis Amerikos alus gamintas 2000 laipsnių ugnim!

Žmonės klausia, "Kodėl Stroh's turi tokį puikų skirtingą skonį?" Atsakymas yra lengvas. Stroh's yra vienintelis Amerikos alus gamintas virš atviros ugnies... vienintelis Amerikos alus gamintas 2000 laipsnių ugnim. Pamėginkit Stroh's šiandien ir atraskit puikų ugnim gaminto alaus skirtingumą.

Jums patiks

Stroh's

jis yra šviesesnis!
Dabar už vietines kainas

TUOJ ISIGYKIT ŠIAS KNYGAS!

Anglų kalbos gramatika	2.00	Nemūnas	2.50
J. Kabanau	2.00	St. Kolopaila	2.50
Anglų kalbos gramatika	1.00	Neramu buvo Laisvės Alėjoj	1.50
V. Kamantaukas	1.00	B. Daubaras	1.50
Anglų kalbos skaitymas	2.00	Ora pro nobis	4.00
V. Minkūnas	2.00	J. Gliuda	4.00
Anoj pusėj ežero	1.50	Orfėjaus medis	3.00
P. Andriūšis	1.50	A. Nyka-Niliūnas	3.00
Aukso kirvis	2.50	Pirmoji naktis	1.50
Juozas Švalistas	2.50	L. Pirandello	1.50
Antkėjų šimonių Likimas	3.50	Po Tėvynės dangum	2.00
Leva Simonaitis	3.50	Žodžiai vėtas Nemunėlio.	2.00
Amžini šėšėliai	2.00	Paveikalai V. Augustino	2.00
A. Vilainis	2.00	Pragaro povalstis	3.50
Barabas	2.25	V. Alantas	3.50
Paer Lagerkvist	2.25	Pirmas rūpestis	2.00
Būkite sveiki	2.00	Jurgis Jankus	2.00
Dr. S. Biežis	2.00	Per Klausų gyltėlę	2.20
Baltasis Vilkas	1.00	Liudas Dovydenas	2.20
K. Binkis	1.00	Pietų vėjelis	1.00
Balutis	1.50	Vytė Nemunėlis	1.00
J. J. Bačlono leidinys	1.50	Paklydę paukščiai I	2.20
Baltaragio malūnas	2.50	Jurgis Jankus	2.20
K. Boruta	2.50	Paklydę paukščiai II	2.00
Buriavimas ir jūrininkystė	2.00	Jurgis Jankus	2.00
B. Stundžia	2.00	Pietų kryžiaus padangėje	4.50
Cascada cristalina	3.50	Sudarė Gaučys	4.50
Venacijus Ališas	3.50	Paskutinis Prūsų sukilėlis	2.00
Didžioji kryžkelė	2.00	M. Springborn	2.00
B. Bradžionis	2.00	Petras Širvokas	2.70
Duktė	2.40	Juozas Švalistas	2.70
Alė Rūta	2.40	Po raganos kirvių	1.50
Dievas ir žmogus	5.00	Jurgis Jankus	1.50
Prel. F. Bartkus ir	5.00	Pabučiavimas	1.50
kan. P. Aleksa	5.00	J. Grūšas	1.50
Didžiosios atgalios	3.50	Rytų pasakas	3.00
R. Spalis	3.50	V. Krėvė	3.00
Doleris iš Pittsburgho	0.80	Raudonoji melodija	1.00
Stepas Zobarskas	0.80	S. Laucius	1.00
Eldorado	1.80	Raudonasis siaubas	1.25
J. Švalistas	1.80	Salik Vogulov	1.25
Gyvačių lizdas	2.60	Raudonasis Tvanas	1.00
Francois Mauriac	2.60	Ignas Šeinius	1.00
Gatvės Berniuko Nuotykių	5.00	Raudoni batukai	1.50
R. Spalis	5.00	Jurgis Savickis	1.50
Gimdytoja	1.75	Ramybė man	0.80
Francois Mauriac	1.75	J. Kėkšas	0.80
Gintariniai vartai	2.00	Sudie, pone čipse	0.75
N. Mazalaitis	2.00	James Hilton	0.75
Gimtojo žodžio baruose	1.50	Strėlė danguje	2.00
P. Jonikas	1.50	Henrikas Radauskas	2.00
Gyvulių ūkis	1.00	Šilakai ir vilkai	1.00
George Orwell	1.00	Runcė Dandieris	1.00
Giesmė apie Gediminą	2.00	Senųjų lietuviškų	3.00
B. Sruoga ir V. Petravičius	2.00	knų istorija	3.00
Kaimynai	2.50	V. Biržiška, kiet. virš.	3.00
J. Paukštelis	2.50	papr. virš.	2.00
Karoliai	2.50	Saulės laikrodžiai	1.00
Guy de Maupassant	2.50	Henrikas Nagys	1.00
Kaip jie mus sušaudė	1.80	Saulutė debesėliuos	1.50
J. Petraitis	1.80	L. Žitkevičius	1.50
Kuprelis	2.00	Sventieji akmenys	2.00
Ignas Šeinius	2.00	Faustas Kirša	2.00
Konradas Valenrodas	1.50	Šventoji Lietuva	3.00
Adomas Mickevičius	1.50	Jurgis Savickis	3.00
Kellai ir kryžkelės	2.50	Šventoji Inga	2.50
Putinas	2.50	A. Škėma	2.50
Kalmiečiai	1.00	Sapnų pėdomis	1.00
V. S. Reymont II-III-IV	1.00	V. Kazokas	1.00
I ir II dalis	3.00	Teresė Neumanaitė	3.00
III ir IV dalis	3.50	J. Burkus	3.00
Kudirkos raštai	5.00	Tarp žalsvų palapinių	3.00
Krevė Mickevičius	2.00	P. Keslūnas	3.00
Kregždutė I	1.50	Tėvų pasakas	1.00
A. Rimkūnas	1.50	A. Giedrius	1.00
Kregždutė II	2.75	Tolmieji kvadrantai	2.00
A. Rimkūnas	2.75	J. Grišmanauskas	2.00
Kiškučio vardinės	1.50	Tautosakos Lobynas	3.00
Stasys Dziugas	1.50	Tomas Nipernadis	2.50
Lietuvos Istorija	3.00	August Galit	2.50
Sruogienė	3.00	Tarp pelių ir vyrų	1.25
Lietuviškas anglų kalbos žodynas	5.00	John Steinback	1.25
V. Peteraitis	5.00	Tėvų pasakas	0.30
Lietuvių kalbos Istorija	3.00	A. Giedrius	0.30
Dr. P. Jonikas	3.00	Užgesęs sniegas	2.50
Lietuvių tautos kelias I ir II d.	3.00	Aloyzas Baronas	2.50
M. Biržiška	3.00	Ugnies pardavėjas	1.00
Lietuviškai anglų kalbai žodynas	5.00	B. Gaidžiūnas	1.00
V. Peteraitis	5.00	Uždraustas stebuklas	2.60
Lietuvos pinigai	5.00	Stasys Būdavas	2.60
Juozas K. Karys	5.00	Vanagaitis	2.00
Lyrika	2.00	monografija	2.00
K. Binkis	2.00	Vilnius tarp audrų	5.50
Loreta	1.80	J. Cicėnas (jrišta)	5.50
Stasys Būdavas	1.80	Velykų pasakas	1.00
Lietuva	2.75	N. Butkienė	1.00
A. Bendorius	2.75	Vidurnakčio vargonai	1.50
Laiškai žmonėms	2.00	Ceslovas Grincevičius	1.50
G. Papini	2.00	Vyturėliai Laukuose	0.75
Lietuvių kalbos vadovas	4.50	Vikt. Simaitis	0.75
Red. prof. Skardžius	4.50	Trylika nelaimių	1.25
Lietuvių poezijos antologija	6.00	R. Spalis	1.25
J. Aistis ir A. Vaičiulaitis	6.00	Valkų knygelė	1.80
Lietuvių archyvas	3.00	M. Valančius	1.80
Bolševizmo metal	3.00	Varpai skamba	2.50
Moters širdis	2.60	Stasys Būdavas	2.50
Guy de Maupassant	2.60	Vieneri metal ir viena savaitė	1.50
Lietuvių literatūra	2.00	B. Gaidžiūnas	1.50
Pranas Naujokaitis	2.00	Taupoji Virėja	2.00
Mėnuo vad. medaus	2.50	Užuovėja	3.50
N. Mazalaitis	2.50	M. Katiliškis	3.50
Melnicukas Rindosiukas	2.00	Žmonijos likimas	3.50
Vytė Nemunėlis	2.00	V. Bagdonavičius	3.50
Namai ant smėlio	2.00	Žemaičių žemė	1.50
J. Gliuda	2.00	A. Vilainis	1.50
Naujieji skaitymai	2.50	Žemaičių krikštas	2.50
	2.50	P. Abelkis	2.50

Visos knygos siunčiamos paštu. Užsakant pinigų siųskite:
DIRVA, 1272 East 71 St., Cleveland 3, Ohio

Redakatoriaus žodis

LIETUVOS KARIO GARBEI

Lapkričio mėn. 23 d. — Lietuvos kario šventė. Kario, ėjusio Lietuvos laisvę ginti, nepriklausomybę iškovoti ir ją saugoti. Kario uniformuoto ir neuniformuoto, atlikusio didelius ir mažus laisvės darbus, atidavusio kraujo auką ir netekusio sveikatos, išėjusio laisvės priekalio ir miedak namo nebeįėjusio ir tos laisvės nemačiusio.

Nuo anos istorinės lapkričio mėn. 23 d. praėjo 36 metai. Mes išgyvenome nemažai džiaugsmo dienų ir skausmo smūgių. Mes buvome liudininkai ir savo pačių rankomis dailinome nepriklausomybės pastatą. Mes buvome liudininkai ir priverstiniai dalyviai atėjusios vergijos. Mes turėjome išgyventi panieką ir terorą. Karų ugnį, sava valia ar prievarta, turėjome išeiti į tremtį.

Mūsų žvilgsnis, kaip kam svetimos žemės bebūtų gera ar bloga, visad atsiskleidžia tėvynei. Mes dažnai turim progos persvarstyti laisvės kelimo ir jos praradimo įvykius. Kas laisvės dienoje gero padaryta — visi mėsstame sakyti, kad tai mūsų darbas. Kas blogo ir tragiško įvyko — kaltę perkeliame kitam.

Ir apie Lietuvos karį dažnai užsimenam ir dėl bendros nuomonės nesutariam. Vienas pasiskirus įvykius ar pasiskirus asmenų nevykusius darbus — visiems nevykusiais darbus užskaito. Kitas — iškėlus ramias pastabas, tuoj įžiūri samoningą autoriteto žeminimą. O vidurio vertinimas, sumuojant gausių įvykių visumą, mūsųose pasidaro retas. Vis mėsstame kelio pakraščiais klaidžioti ir į teisingą reiklą šnairomis žiūrėti.

Lietuvos kario garbė, tragiškiems įvykiams atėjus, kartais labai šauniai grynai uniformose būvę, kartais jų niekad nenešioję. Rezistenciniai metai davė daug gerų progų įvertinti kas yra kas. Nevisada pasitvirtino prakalbė girdėti pažadai ir iškilmingos priesaikos. Bet bendrai, mes prieš istoriją esam išdidūs, kad mūsų žemėje nestiglo nei samūi moterų nei vyrų, kurie ne iškilmingom progom atsimindavo Gražinos, Margio ar kitų mūsų tautinių didvyrių pasiaukojimus. Jie tuos žygius, naujos aplinkybės, išaugstino ir krauju patvirtino. Ir jų žygiai liks testamentais, jie mums padės tautos gyvybę išsaugoti ir laisvę prisikelti.

Dažnas iš mūsų kario dvasinės ir fizinės jėgas tebevertino anų laikų aplinkybės, kada dabartinės technikos išradimai dar nebuvo žinomi. Anų laikų karys, savo fizinėm ir dvasinėm vertybėm, daug įvykių pats nulemdavo.

Dabar, technikos ir atomo amžiu atėjus, ir geriausias karys, be tų gausių ir brangių žmonių karo lauke nieko neįgalus nulemti. Ir čia iškyla mažųjų tautų didžioji tragedija. Didieji, panaudoję materialinių išteklių gausybę, nusikėlė brangius naujosios ginkluotės, visad sugebės mažąjį, nors dvasia tvirtesnį ir kilnesnį, jo interesams paklusti ir nusilenkti.

Ta tragedija šiandien jau palietė keliasdešimt milijonų europiečių, ji palietė didžiulius Azijos plotus, ji graso dar laisvę besantiems. Mes esam liudininkai, kada naujų laikų baisios vergijos šaukliai lenktyniauja su trapiais laisvės gynėjais.

Ar laimės laisvę ginantis ir nešantis karys, ar laimės mūsų prosenių ir tėvų skelbtieji idealai — gyventi laisvėje, ar laimės naujųjų amžių vergija,

Linde - Dobila prisiminus

(1872-1934. XII. 1)

Šių metų gruodžio mėn. 1 dieną sueina lygiai 20 metų nuo mūsų žymaus rašytojo, filosofo, pedagogo — Panevėžio val. berniukų gimnazijos direktoriaus kun. J. Lindės-Dobilo mirties.

Kun. J. Lindės-Dobilas gimė 1872 m. Joniškėlio valsč., Dovydu kaime. Pasimokęs Joniškėlio dviklasėje mokykloje, Kuldingoje (Latvijoje) pas kun. T. Paltaroką ligi 4 klasių, įstojo į Žemaičių kunigų seminariją, kuria baigė 1898 metais. Daug metų jis buvo vikaru įvairiose latvių parapijose. Vėliau, gyvendamas Varniuose, 1912 m., vėlonis parašė pirmąjį ir didžiausią lietuvišką romaną "Blūda". Kuriam, be kitų asmenų liečiamų ir kunigai. Už tai autoriui teko daug nemalonių iš savo kolegų pusės.

Didįjį karą vėlonis praleido tolimoje Rusijoje ir Lietuvos grižo 1918 metais. Iš čia buvo vėl paskirtas Latvijoje — Šimbarke klebonu. Tačiau po dviejų metų kun. J. Lindės-Dobilas galutinai nukrypo į pedagogo ir literato darbą.

1927 metais vėlonis buvo paskirtas Panevėžio val. berniukų gimnazijos direktorium ir tose pareigose išbuvo ligi pat mirties.

Kun. Lindės-Dobilo kūryba pasižymi staigumu ir minčių originalumu. Iš tiesų vėloniui reikėjo turėti daug energijos, patvarumo ir nemenko gyvenimo patyrimo parašyti pirmam lietuviškam romanui apibūdinti ne istorinę praeitį, bet anuomet tebevyvenusius laikus.

"Blūdas" vaizdžiai parodo 1905 metų gyvenimą Lietuvoje. Kitas J. Lindės-Dobilo stambesnis veikalas, tai drama "Širdis neišturėjo". Čia autorius iergi gana mokamai ir sumaniai išgyvendina žmonių būdą bei poelgius.

Be šių stambesnių veikalų, kun. Lindės-Dobilas įvairiais aktualiais gyvenimo klausimais rašė mūsų laikraščiuose bei žurnaluose. Ypač paminėtini jo du filosofinio turinio straipsniai: "Ar paseno Tenas" ir "Realizmas ir romantizmas".

Turėdamas daug pedagoginio ir literatūrinio darbo, vėlonis dar surasdavo laiko ir kultūriniam bei visuomeniniam darbui. Jis buvo šaulys, Vilniui vadovėlis sąjungos narys, labdaros dr. veikėjas, savivaldybininkas. Didžiausiose organizacijų suvažiavimuose kun. Lindės-Dobilas visuomet darydavo pranešimus ir skaitydavo paskaitas — aktualiais mūsų kultūros klausimais. Jam rūpėjo visa tauta ir

mums nėra eiliniai dienos klausimai. Ties jais verta rimtai sustoti, aiškintis ir kitiems aiškinti.

Lapkričio 23 diena skirta kario garbei. Mums visais amžiais reikėjo geležinės ištvermės kary. Mums jų ypač reikia dabar, kada esam pavergti ir naikinami.

JAV pėstininkai, New Yorko apylinkėse, atlieka rudeninius pratimus. Pratimuose naudojami naujieji ginklai.

jis per visą savo gyvenimą atsidėjo jai dirbo.

Vėlonis kun. Lindės-Dobilas buvo vienas žymesniųjų mūsų tautiškos, šauliškos visuomenės veikėjas, pedagogas, patarėjas. Už nuopelnus šaulių S-gai jis buvo apdovanotas šaulių žvaigžde.

Panevėžio visuomenė ir moksleivija, netekę savo didžiojo direktoriaus-auklėtojo, su giliu liūdesiu ir širdies skausmu, palaidojo jį tūkstantine minia į Panevėžio katedros kapus. Čia dažnai matydavai prie jo kapo beklūpančius mokinius ir mokes.

Atminimui savo mylimo direktoriaus, Panevėžio gimnazijų moksleiviai, 1935 m. IV. 31, Piniavoje, prie žalgrio Miškų urėdijos, nemažą žemės sklypą apsidono medeliais ir pavadino jį Kun. Julijono Lindės-Dobilo šilėliu.

P. Blumas

SKAUTAI

LIETUVOS KARIUOMENĖ IR SKAUTAI

Šiai temai yra skirtas lapkričio mėn. Skautų Aido Nr. 11 vedamasis, parašytas Lietuvos skautų pirmūno Petro Jurgėlos. Ten pat atspausdinta St. Šimkaus daina su gaida — "Ei, Lietuvos kareivėliai". Pastarajame Sk. Aido numeryje kaip visados apstu įdomių pasiskaitymų, praktinių žinių ir iliustracijų. Jau nusiėmęs paskelbtos pastabos varžybos, kuriose kviečiami dalyvauti visi lietuviai berniukai ir mergaitės iki 12 m. amžiaus. Varžybų terminas — š. m. gruodžio 31 d.

PIRMIJOS, SESERIJOS IR BROLIJOS PASTOGĖSE

LSS Pirmija JAV sąjunginio vidurio rajono vadu nuo 1954 m. rugpjūčio 28 d. paskyrė jūrą sktn. Algirdą Aglinską.

Anglijos rajono vadu, vietoje pasitraukusio vyr. sktn. R. Spalio, nuo rugp. 26 d. paskirtas sktn. Kazys Vaitkevičius.

Skaucių Seserijos atstovė Sk. Aido redakcijoje pskn. J. Liešytė paraginoma visas skaites aktingai įsitraukti į skautiškos spaudos vaju, iš vienetų laukiamą daugiau žinių, straipsnių bei vaizdų. Ji rašo: "Sk. Aidas yra mūsų žurnalas. Jis turi augti, turtėti ir gražėti. Tad į darbą, sesės!"

Seserijos socialinio sk. vėdėja vyr. sktn. K. Kodatienė savo pirmuoju bendraraščiu apibrėžė šio naujo. Vadijos skyriaus paskirtį: išugdyti mergaites skautišką širdies jautrumą ir paskatinti visas skaites, kad būtų būtinų individualių gerų darbų, vienetui vis daugiau reikėtų bendru kolektyviniu darbu artimo meilės srityje. Artinantis kalėdoms, kiekviena vadovė kviečiama kartu su vyr. skautėmis pagalvoti, kokį gerą darbą vienetą galės atlikti užjūrio sesėms ir broliams paremti.

New Yorko skautų vietininkų, sktn. A. Samušui pasitraukus, patvirtintas sk. vyris vyr. sktn. Romas Kezys, gyv. 100 Cook St., Brooklyn 8, N. Y.

Brolijos lietuviškos dainos varžybų pabaiga nukelta į 1955 m. kovo 4 d.

VADEIVA DIRBA

Naujasis JAV 1-jo rajono vadeiva sktn. A. Matonis gaiviai įsitraukė Atlanto pakraščio mūsų skautų gyvenimui. Štai jau aplankė vietininkijas ir susipažino su jų veikla. Ruošia projektus tolimesnei rajono veiklai. Lapkričio 27-28 dienomis Waterbury šaukia to rajono vietininkijų bei atskirų vienetų atstovų sueigą — pasitarimą. Šiuo metu aktualiausi tame rajone, kaip ir visoje Lietuvos skautų Brolijoje yra: skautiškos spaudos vaju, lietuviškos dainos varžybos, skiltininkų kursai. Primenai ir apie nario mokescius bei kalėdinį gerąjį darbą. Pirmojo rajono vasaros stovyklos vieningo darbo dvasia įgalins jį atlikti visus užsibrėžtus plane darbus.

DU CLEVELANDO SKAUTAI KANADOS MISKAIS

Šią vasarą du Clevelando vietininkijos skautai vyčiai kandidatai. Mindaugas. Gedgaudas ir Algis Muliolis atliko nepaprastai įdomią kelionę Kavartha ežerais Kanados miškuose. Jūs traukė nuotykių ir tėvynės šilumą primenantį gamtą. Indėnų luotu (canoe) jie nukeliavo arti 100 mylių ežerais, upeliais ir pelkėm. Tą nepaprastą kelionę jiedu aprašė Skautų Aido Nr. 10. Aprašymą puošia A. Muliolio piešiniai ir abiejų keliautojų darytos foto nuotraukos.

— SKS —

Vokietijoje 683 lietuviai džiovininkai laukia mūsų pagalbos. Aukokime jiems šio vajuus meilę!

VANAGAITIS

KNYGA

jau gaunama Dirvoje. Siųskite \$2.00 ir labai daug patirsite apie Amerikos lietuvių gyvenimą.

DIRVA: 1272 E. 71 St.

Cleveland 3, Ohio

Dr. V. Kanauka

Šiomis dienomis atidarė savo gydymo kabinetą (ofisą):

284 Eastern Parkway
Brooklyn 25, N. Y.
Tel. UL 7-8652

Dr. Kanauka gimė 1893 m. Dzūkijoje, Udrijos val., Alytaus apskrityje, ūkininko šeimoje. Gimnaziją išėjo Suvalkuose, o gydytojo mokslą baigė Kijeve 1917 m. įgydamas medicinos gydytojo laispmą.

Tarnavo nepriklausomos Lietuvos kariuomenėje ir pasiekė majoro laipsnį. Pabaigojo buvo diviziono gydytojo pareigose. Buvo Lietuvos Universiteto chirurginės klinikos asistentu Kaune. Išlaikęs doktoranto egzaminus, parašė ir 1929 m. apgynė disertaciją ir gavo medicinos daktaro laipsnį. Nuo 1930 iki 1939 m. dėstė universitete kaip privatinis docentas, o nuo 1940 iki 1944 buvo universiteto chirurgijos profesorium ir tos katedros vedėju. 3 metus buvo medicinos fakulteto vadovybės prodekanu.

Jis rašė iš savo srities chirurgijos ir urologijos mokslo straipsnius ir spausdino juos žurnaluose "Medicina" ir "Medicinos Fakulteto Darbai". Viso paskelbė virš 20 spausdintų mokslo darbų. Iš jų minėtina disertacija: "Vasectomia hyper-trofinė prostratai gydyti" 1928 m., knyga 111 pusl. ir monografija "Inkstų tuberkuliozė" knyga 140 pusl., 1938 m.

Dr. Kanauka buvo Lietuvos Chirurgų Draugijos vicepirmininkas, Ilgametis Kauno Medicinos Draugijos Valdybos narys ir tų draugijų posėdžiūso padarė nemažai mokslinių pranešimų. Jis buvo Lietuvos Raud. Kryžiaus Draugijos vyriausios valdybos narys nuo 1938 m. ir gyvendamas tremtyje Vokietijoje (1945-1949) taipogi dirbo Liet. Raud. Kryžiaus Dr.-joj kaip vyriausios valdybos narys. Be to Vokietijoje, karo metu, dirbo kaip chirurgas Breslavo miesto ligoninėje, o vėliau iš ten pasitraukęs kaip vyriausias chirurgas IRO ligoninėje Eichstatde.

Atvykęs 1949 m. į J.A.V. Dr. Kanauka kelis metus dirbo New York miesto ligoninėse, išlaikė valstybinius egzaminus New Yorko ir Ohio valstybėse ir gavo leidimą (licenciją) verstis gydytojo praktika. Nežiūrint sunkaus darbo ligoninėje ir nuolatinių ruošos egzaminams, Dr. Kanauka ir šiam krašte neatsisakė nuo visuomenės darbų. Jis buvo New Yorko Lietuvių Gydytojų Draugijos pirmininkas (1951-52 m.), o taipogi dalyvauja kitose organizacijose ir prie progos bendradarbiauja spaudoje.

Dr. Kanauka Lietuvoje ir tremties metu Vokietijoje dirbo tiksliai kaip chirurgas specialistas, bet čia, pagal šio krašto papročius, turbūt negalės apsiriboti vien chirurgija ir turės užsiimti ir bendra praktika.

Brooklynio lietuvių galima pasveikinti, kad jie savo tarpe turės naują rimtą gydytoją. Reikia pažymėti, kad New Yorko sykiu su Brooklynu yra nemaža lietuvių kolonija, tiesa, labai išlaikytą dideliu plote — 5 katalikų parapijos ir viena evangelikų reformatų, bet lietuvių gydytojų skaičius čia nedidelis. Senieji gydytojai pamazū baigia praktiką ir pasitraukia, o naujo gydytojų prieauglio iš senų ateivių tarpo nedaug.

Yra nemažas būrys naujų ateivių karo tremtinių, bet gydytojai iš jų tarpo čia nelengvai įsikuria. Daug jaunų lietuvių gydytojų, baigusiu mokslą karo metu Lietuvoje arba po karo Vokietijoje, iš čia išvyko į Ohio valstybę (Cleveland), Illinois — Chicago, kur jie išlaikė valstybinius egzaminus ir neblogai ten įsikūrė. Jie turėjo vykti iš čia, nes New Yorko valstybė nepripažino jų dokumentų ir neleido laikyti valstybinių gydytojų egzaminų. Toki jauni gy-

dytojai, jei būtų galėję likti New Yorke, Brooklynne ar jo apylinkėse savo praktikos darbui, būtų nemažai pagyvinę silpnasias lietuvių kolonijas. Dr. Kanauka yra vienas iš nedaugelio lietuvių gydytojų, kurs pasirinko Brooklyną.

Gerbiame Dr. Kanauką, perėjusiam nelengvą tremties

gyvenimą Vokietijoje ir sunkius naujakurio metus Amerikoje, nuoširdžiai linkiu sveikatos, ištvermės ir pasisekimo jo profesiniam darbe tarp šio krašto lietuvių, o taipogi sulaukti laikų, kad galėtų vėl grįžti į Lietuvą ir tęsti savo pirmąjį garbingą profesoriaus darbą.

Dr. V. Tercijonas

Geriausieji idainavimai

BR. BUDRIŪNO KVARTETO

TRYŠ PLOKŠTELES:

1. Žvakė ir plaštakė; Valsas
2. Vežė mane iš namų; Klumpės
3. O dalelė; Į kovą; Gyvenimo aidu

KIEKVIENA PO \$1.50

CHICAGOS VYRŲ CHORO

IDAIVAVIMŲ ALBUMAS

10 dainų: Per kaktelę šokau; Ant marių; Tušti paliktieji namai; Draugai, pakelkime taures; Tėviškės vakarai; Jau žirgelis pabalnotas; Naktis graži; Valiok dalgeli; Op, op, Nemunėli; Jau pravertos dvario stonios.

KAINA \$8.00

ČIURLIONIO ANSAMBLIO

IDAIVAVIMŲ ALBUMAS

15 dainų: Tėve mūsų; Lopšinė; Linelius roviau; Ar aš ne vyšnelė; Eikime mudu abudu; Sėjau rūta; Tykiai, tykiai Nemunėlis teka; Op, op, kas ten, Nemunėli; Palankė; Piemėnėlių daina; Anoj pusėj Nemuno; Kalvelis; Skamba, skamba kankliai; Augo kieme klevėlis; Kas bernelio sumislyta.

KAINA \$10.00

SIŪSKITE PINIGUS IR TUOJ GAUSITE PLOKŠTELES

DIRVA

1272 E. 71 ST.
CLEVELAND 3, OHIO

Visur yra kalbama:

BE LIEPSNOS ELEKTRINIAI DŽIOVINTUVAI

... visos valstybės šeiminkinių

yra pasirenkami 3 prieš 1!

Laimėti tokį viršijantį pasirinkimą Elektriniai Džiovintuvai gali ir duoda išimtingoms šeiminkinėms nepaprastų patogumų.

Pradedant, Elektriniai Džiovintuvai kaštuoja mažiau kaip kitos visiškai automatiškos rūšys, įskaitant pristatymą. Elektriniai Džiovintuvai yra visiškai be liepsnos, džiovina drabužius švelniai ir patikimai su 100% švairiu karščiu. Lengvi naudoti ir patogiai pagaminti. Modernūs Elektriniai Džiovintuvai sutaupo vandens, laiko ir darbo, padaro skalbimo dieną beveik šventę.

Geriamam iš modernaus drabužių džiovimo, pamatykit savo Reddy Kilowatt elektros pardavėją šiandien! Jis turi jums Elektrinį džiovintuvą.

The Illuminating Company
ALWAYS AT YOUR SERVICE IN THE BEST LOCATION IN THE NATION

SENIAU IR DABAR

K. S. KARIPIUS

DAR APIE KONGRESO RINKIMUS

Buvusio prezidento Trumano skelbimas, "duokim Eisenhoweriui demokratišką kongresą", išsipildė. Smarkiai pasidarbavę demokratai, kada respublikonai savo tarpe pešėsi, davė 232 Atstovų Rūmams narius (1952 m. turėjo 212) ir 48 senatorius (1948 buvo 47).

Su demokratais, senato kontrole paimantį savo rankas, balsuos ir tas respublikonas atsimetėlis. — Oregon senatorius Morse, tikis gauti geresnę vietą komisijoje, negu respublikonai jam davė. (Bet jis gali ir negauti, nes vistiek oficialiai yra respublikonas).

Respublikonai tokiu būdu praranda visas senato komisijų pirmininkystes, kurias paims demokratai. Vermont senatoriaus senuko Flanders, įtūžusio prieš senatorių McCarthy, pasiūlymas išmesti McCarthy iš komunistų tyrimo komisijos pirmininkystės, davė daug geresnius vaisius. Tas siūlymas respublikonus senatorius sukirsino, sukskalde, ir visi respublikonai, kartu ir jis, atsiduria antrose pozicijose.

Esant prezidentui vienos partijos ir turėti opoziciją Kongrese nėra didelė naujenybė. Trumanui prezidentaujant, 1946 metais, kongresas buvo išrinktas respublikoniskais. Ir 1947 metais respublikonams pavyko, gavus ir demokratų pritarimą, praveisti garsų Taft-Hartley darlo santykių įstatymą, atmetant komunistų rašytą Wanger aktą, kuris buvo davęs komunistams ir unių vadams beveik visą kontrolę.

Už tai 1948 metais, kai Trumanas vėl kandidavo, jis 80-tą Kongresą vadino niekam netikusiu, neveikliu, nereikalingu, šaukdamas piliečius išrinkti daugiau demokratų.

Viceprezidento Nixon išvados

Kiekviena partija nori turėti Kongrese daugumą sekmingam veikimui. Respublikonai ir dabar būtų lengvai gavę savo daugumą Kongrese, tačiau, kaip seni jų pačių politikos vadai ir žinovai sako, kaltė buvo prezidento Eisenhowerio, kuris svarbiausiu rinkimų vajaus laikotarpiu buvo išvykęs atostogų. Pažutinis dionos pastangos aplankyti keturis miestus jau nedavė pasekmių, nes piliečiai buvo nusistatę už ką balsuos.

Eisenhoweris rėmė respublikonų partijoje vykstantį skilimą, ypač tvirtino pasipriešinimą senatoriui McCarthy, kurį komunistai ir jų suagituoti amerikiečiai buvo pasiryžę sunaikinti. Juk Baltuosiuose Rūmuose

We pay up to
\$400.00
per month
if you're sick
or hurt...

Stai nelaimingo atsitikimo ir sveikatos planas, užtikrinantis ligoninės, medicinos ir chirurgijos išlaidoms ir dar svarbius dolerius padengti sustojusia algą. Stebinačiai žemi meto įmokėjimai... galima užmokėti kas mėnesį. Klauskite apie Invalible Policy.

PAULINA MOZURAITIS
Agentas

13706 Benwood Ave.
Telef. SK 1-2183

FARM BUREAU
mutual automobile insurance co.
HOME OFFICE: COLUMBUS, OHIO

buvo sufabrikuota ta keista Armijos sekretoriaus Stevens byla su McCarthy.

Viceprezidentas Nixon, kuris rinkimų vajaus metu smarkiai darbavosi važinėdamas po visą kraštą ir agituodamas už respublikonus, ir po rinkimų padarė pareiškimą. Jis paskelbė, kad jo patyrimu, respublikonai nuostoją daug šimtų tūkstančių balsų katalikų ir airių tarpe pramoniniuose miestuose. Jie arba viešai išėjo prieš senatorių McCarthy ir jo antikomunistinę veiklą, arba tylėjo ką jie mano apie McCarthy.

Pvz., New Yorke, respublikonas senatorius Ives, kandidatas į gubernatorių, airių organizacijų klausiamas, kaip jis žiūri McCarthy klausimu, visiškai ignoravo atsakyti. Ives pralaimėjo. Gubernatorių išrinktas demokratas, nors New York valstybė per eilę metų turėjo respublikoną gubernatorių Dewey. New Yorko airiai buvo pasiryžę remti Ives, ir jis pralaimėjo tik keletu tūkstančių balsų, ką airiai lengvai būtų jam davę.

Tuščios viltys

Dabar kai kurie respublikonai, iš Eisenhowerio patarėjų štabo, deda viltis, kad senatėli demokratai nebalsuos su demokratu ir remis Eisenhowerio politiką. Demokratai iš anksto, nežinodami ar laimės, skelbėsi būsią geresni prezidento talkininkai. Ir jiems dabar bus priekaištų, jei bandys ardyti politiką varyti.

Kaip seniau buvo, taip ir dabar bus, jog pasitaikys senatorių mirimų. Kadangi vieni turi 47, kiti 48 senatorius (be to atsimetėlio), senato darbų eigoje pasikeitimų bus. Mirus demokratui senatoriui, kur gubernatoriui yra respublikonas, jis skirs senatoriaus terminui baigti respublikoną. Ir tik vieno pasiskyrimas jau gali padaryti persvarą. Panašiai jog buvo dabar, kai mirė respublikonas senatorius Taft. Ohio gubernatorius demokratas, paskyrė jo vieton demokratą. (Tas demokratas kandidavo šiais rinkimais, bet pralaimėjo).

Negrų nepagelbėjo

Kita priežastis, atsiliepusi prieš respublikonus, buvo Eisenhowerio prarastas Augščiausiame Teisme sprendimas panaikinti pietuose skirstymą negrų vaikų nuo baltųjų viešose mokyklose. Pietuose, 11 valstybių, iki vienos, balsavo už demokratą. Taip jie balsuoja nuo 1864 metų (su mažomis išimtimis), kada nauja respublikonų partija negrų vergiją panaikino.

Respublikonai tikėjo didelės negrų paramos, atsidėjimui už tai šiaurėje, kur jų šimtais tūkstančių susispietę pramoniniuose centruose. Demokratai moka negrams daugiau pažadėti. Ir pramoniniuose centruose demokratų visada gauna daugiau balsų negu respublikonai.

SENATORIAUS MCCARTHY "BAUBIMAS"

Tuoju po rinkimų, lapkr. 8, susirinko senatas specialiam posėdžiui, išspręsti senatorių McCarthy padarytus apkaltinimus, kad jis įžeidęs komunistus globojančius Amerikos kariuomenės generolus ir kt. Ta komisija prieš rinkimus negalėjo savo pranešimo padaryti, nes senatoriai bijojo dar blogesnių rinkimų davinių.

Komisiją sudarė trys demokratai ir trys respublikonai senatoriai, kurie šiuose rinkimuose nebuvo kandidatais. Komisijos pirmininkas sen. Watkins, mormonas dviasikis iš Utah, kur katalikų beveik nėra, kataliką ir airių senatorių McCarthy,

Kitaip nutarsit - nesutiksiu

(Iš Omahos lietuvių kolonijos)

Čia spalio viduryje įvyko tėvų, kurių vaikai lanko sekmininę lituanistikos mokyklą, susirinkimas. Tėvų komiteto pirmininkas P. Jaudėgis padarė pranešimą apie komiteto veiklą, o lituanistikos mokyklos vedėjas Iz. Pabillonienė trumpai apžvelgė praėjusių mokslo metų, paraginamą tėvus prižiūrėti, kad šiais metais vaikai reguliariai lankytų pamokas ir kad jas namuose paruoštų. Toliau pranešė, kad iš užsirašiusių mokyklą lankyti vaikų sąrašo sudarytos trys grupės: I gr. — pradedantieji, II gr. — jau pramokusieji lietuviškai skaityti ir rašyti ir III gr. — toliau pažengusieji. I-ąją grupę mokysianti ji pati iš vadovėlio "Aušrelė", II-ąją grupę — mokytojas P. ir III-ąją grupę — keletas mokytojų, pasiskirstę atskirais dalykais.

Mokyklos vedėjas Iz. Pabillonienė pranešimą dar papildė mokytojas P. Jis, išsitaręs kiek plačiau ne tik dėl vaikų mokymo, bet ir auklėjimo, nusiskundė, kad praėjusiais mokslo metais jam sunkumų sudarė pavestą grupę mokyti, kadangi tik pusė mokinių teturėjo vaikų laikraštėlį "Eglutę". Taigi, šiemet II-ąją grupę lankysiantieji

"čiupinėjo" labai žiauriai tos komisijos posėdžiuose ir pravedė galimus prikabinėti senatoriui McCarthy "kaltinimus".

McCarthy, senatė galėdamas laisvai kalbėti, pareiškė, kad tas jo puolimas yra senato nejučiomis prisidėjimas prie komunistų užmačių įgyvendinimo.

McCarthy, senatė galėdamas laisvai kalbėti, pareiškė, kad tas jo puolimas yra senato nejučiomis prisidėjimas prie komunistų užmačių įgyvendinimo.

McCarthy, senatė galėdamas laisvai kalbėti, pareiškė, kad tas jo puolimas yra senato nejučiomis prisidėjimas prie komunistų užmačių įgyvendinimo.

Mes duodam ir iškeičiam Eagle Stamps

THE MAY CO'S BASEMENT

Pardavimas! Kailiais Apvedžioti

IR NEAPVEDZIOTI ZIEMOS

PALTAI

Taip pat užtraukiami su pamušalu paltai

Didelis populiarių medžiagų pasirinkimas įskaitant

• Kurlis • Plushes
• Tweeds • Fleeces
ir daugelis kitų

\$29

Pasirinkit iš daugelio rūšių įskaitant pilnos nugaros, sutraukto stiliaus, kvoduotų ir daugelio kitų. Visi iš gražiausių rudens ir žiemos medžiagų. Raudoni, mėlyni, rausvi, juodi, rusvi, pilki ir gelsvi. Dydžiai 10-18, -6%-24%. Taip pat kailiais apvedžioti paltai, daigto marmot ir daigto muskrato, tik-tai 10-18 dydžių.

Galima susitarti dėl patogių sąlygų.
The May Co.'s Basement Woman's Coat Department

Neteko girdėti, kad Amerikoje iš lietuviškos spaudos būtų kas praturtėjęs. Kadangi vaikų laikraštėliai yra leidžiami ne biznio sumetimais, o palankybių mūšų priugandžioje kartoje lietuviškumo dvasios, tai juos reikia lygiai ir traktuoti. Būtų, sakko, net negarbinga priimti tokį nutarimą, pagal kurį vienas iš šių laikraštėlių būtų pastatomas privilegijuotoje padėtyje. Baigdamas siūlo II-oje grupėje įvesti vadovėlį "Kregždutė", o pasirinkimą, kurį laikraštėlių pranešimams, palikti tėvų ir vaikų nuožiūrai.

Atsakydamas į augščiau išdėstytus dvejų tėvų pasisakymus, mokytojas P. pareiškė, kad praėjusiais mokslo metais jis jau mokęs savo grupės vaikus iš "Eglutės" todėl, kad nebuvo tinkamo vadovėlio. O jei ir buvęs koks vadovėlis, tai šlamas (tur būt, reikia suprasti — šlamštas J. P.). A. Rinkūno "Kregždutė" esanti neblogo, bet vis vien vaikams mokyti iš laikraštėlio esą jdomiau. Pasirinkęs ne "Tėviškėlę", o "Eglutę" todėl, kad pastaroji pirmiau pradėjusi eiti ir jau daugiau vaikų ją skaitė. Šiais metais taip pat mokysias jam pavestą grupę iš laikraštėlio, o jei tėvai nutartų, jog reikia mokyti iš vadovėlio — pasi-
leikas sau teisę nesutikti. Gi klausimui išspręsti, iš kurio pradaryti vadovėliu, tai ji statomą į privilegijuotą padėtį, nes jos pranešimas pasidaro privalomas, o tuo pačiu kitam vaikų laikraštėliui "Tėviškėlei" — skelbiamas kaip ir tylus boikotas. Pavartau, sako, tuos laikraštėlius ir vieną ir kitą ir nerandu, kad vienas iš jų būtų kuo ypatingesnis, jog būtų vertas padaryti privalomu vaikų oficiozu. Be to, dar pridūrė, kad kaip mokytojai liuanistikos mokykloje dirba iš pasiūlymo, taip ir pasiūlymo dirba leisdami vaikų laikraštėlius jų redaktorai bei leidėjai.

1. Tiesa, kad vaikams, praėjusiais "Aušrelę" ir pramokusiems skaityti bei rašyti, toliemesnės liuanistikos pamokoms, iki pasirodė "Kregždutė", specialaus vadovėlio nebuvo. Bet argi leistina visą vaikų literatūrą, kurios tarpe galima rasti vieną ar kitą knygelę tinkamą naudoti pamokose kaip skaitymo medžiagą, vadinti šlamu. Jei knygelės vaikams yra šlamas, tai kaip mokytojas P. siūlytų pavadinti jų kūrėjus — vaikų literatūros rašytojus? Kad pasakų, apysakaičių ar panašios knygelės nėra pilnai tinkamos kaip vadovėliai liuanistikos pamokoms, tai suprantama. Bet ar dėl to jau jas galima niekinti? O laikraštėliai, ar specialiai pritaikyti liuanistikos pamokoms? Tat, jei mokytojas P. knygeles vaikams išvadino šlamu todėl, kad įrodė, jog laikraštėliai geriau tinka liuanistikos pamokoms, jo šitokį argumentą negaliu pavadinti kitaip, kaip demagogišką.

2. Mokytojas P. aiškino, kad praėjusiais metais tik iš bėdos pradėjęs vaikus mokyti iš laikraštėlio "Eglutės", nes nebuvo tinkamo vadovėlio. Gi toliau pats pripažino, kad šiais metais išėjusi "Kregždutė", kaip vadovėlis yra neblogo, atseit, vaikams mokyti tinkama. Na ir išvadai — ir šiais metais savo grupę mokysias iš laikraštėlio. Ar tai ne prieštaravimas sau pačiam? Reikia, mokytojas P. praėjusiais metais ne "iš bėdos" mokė vaikus iš laikraštėlio, todėl, kad šiais metais ir esant specialiam vadovėliui — juo nesinaudoja.

3. Jungtinių Tautų posėdžiuose vienos didžiosios valstybės atstovas yra pragaršjęs dažnu panaudojimu "veto". Matomai ir mokytojas P., jausdamas savo argumentų silpnumą ir prieštaravimą, nerado kitos išeities, kaip pasiekti ano atstovo pavyzdžiu — uždėti "veto" (kitaip nutarsit — nesutiksiu).

1. Tiesa, kad vaikams, praėjusiais "Aušrelę" ir pramokusiems skaityti bei rašyti, toliemesnės liuanistikos pamokoms, iki pasirodė "Kregždutė", specialaus vadovėlio nebuvo. Bet argi leistina visą vaikų literatūrą, kurios tarpe galima rasti vieną ar kitą knygelę tinkamą naudoti pamokose kaip skaitymo medžiagą, vadinti šlamu. Jei knygelės vaikams yra šlamas, tai kaip mokytojas P. siūlytų pavadinti jų kūrėjus — vaikų literatūros rašytojus? Kad pasakų, apysakaičių ar panašios knygelės nėra pilnai tinkamos kaip vadovėliai liuanistikos pamokoms, tai suprantama. Bet ar dėl to jau jas galima niekinti? O laikraštėliai, ar specialiai pritaikyti liuanistikos pamokoms? Tat, jei mokytojas P. knygeles vaikams išvadino šlamu todėl, kad įrodė, jog laikraštėliai geriau tinka liuanistikos pamokoms, jo šitokį argumentą negaliu pavadinti kitaip, kaip demagogišką.

2. Mokytojas P. aiškino, kad praėjusiais metais tik iš bėdos pradėjęs vaikus mokyti iš laikraštėlio "Eglutės", nes nebuvo tinkamo vadovėlio. Gi toliau pats pripažino, kad šiais metais išėjusi "Kregždutė", kaip vadovėlis yra neblogo, atseit, vaikams mokyti tinkama. Na ir išvadai — ir šiais metais savo grupę mokysias iš laikraštėlio. Ar tai ne prieštaravimas sau pačiam? Reikia, mokytojas P. praėjusiais metais ne "iš bėdos" mokė vaikus iš laikraštėlio, todėl, kad šiais metais ir esant specialiam vadovėliui — juo nesinaudoja.

3. Jungtinių Tautų posėdžiuose vienos didžiosios valstybės atstovas yra pragaršjęs dažnu panaudojimu "veto". Matomai ir mokytojas P., jausdamas savo argumentų silpnumą ir prieštaravimą, nerado kitos išeities, kaip pasiekti ano atstovo pavyzdžiu — uždėti "veto" (kitaip nutarsit — nesutiksiu).

Tat štai ir motyvai, kodėl ne vienam iš tėvų nebuvo nei noro, nei prasmės prieštarauti moky-

tojui P., nes mokytojų pasirinkimo nėra.

Nemalonu — nesmagius kojos įvykius kelti viešumon. Bet, kai mokytojas P. viešai nekina knygeles vaikams, tuo pačiu įžeidamas ir jų autorius bei leidėjus, kurie ne biznio sumetimais jas rašo ir leidžia, nutylėti irgi negalima. Gal kam susidarytų įspūdis, jog esu vaikų laikraštėlių priešinys, kad kalbu už vadovėlio įvedimą liuanistikos mokyklos II-oje grupėje. Visiškai ne. Savo vaikams esu užprenumeravęs visus tris ("Tėviškėlę", "Eglutę" ir "Skautei Aidią"). Tik siūlau, kad laikraštėlis tegul ir būna laikraštėliu — vaikų pasiakaitymui tėvų priežiūroje namuose. O vadovėlis — žinių praplėtimui liuanistikos mokykloje. Juk tam tikslui lietuviški laikraštėliai ir vadovėliai ir yra leidžiami. Kaip ne vienas iš mūsų nemėginam šaukštu atsiirkti duonos, o peiliu valgyti sriubą, taip su vadovėliais bei laikraštėliais: naudokime juos tam tikslui, kuriam jie skiriami.

"Kregždutės" autorius A. Rinkūnas šio vadovėlio II dalyje, metodinėse pastabose prasiaria, jog galvoja dar išleisti "Kregždutės" ir II-ąją dalį. Jei visi mokytojai taip elgtųsi, kaip mokytojas P., tai J. Rinkūno užsimojimas būtų visiškai beprasmiškas. Juk daugiau liuanistikos srityje pažengusių mokinių galima būtų mokyti iš kurio nors lietuviško dienraščio ar savaitraščio, pagal tai, kuris arčiau prie širdies.

Nuo ano susirinkimo praėjo jau mėnuo laiko, tačiau mokytojas P. jo grupę lankančių vaikų tėvus žadėtam pasitarimui iki šiol nesusaukė. Tik paragino jo grupę lankančius mokinius užsiprenumeruoti "Eglutę" ir tokiu būdu vadovėlio klausimą išsprędė.

Vertindamas mokytojo P. darbą liuanistikos mokykloje, susilaukau viešai skelbti jo pavadę. Pasitenkinu tik iškeldamas viešumon šį keistą faktą, kad mokytojas profesionalas randa, jog laikraštėlis yra geresnė mokymo priemonė, negu specialiai šiam tikslui A. Rinkūno redaguota ir Bostono Lietuvių Mokytojų išleistoji "Kregždutė". J. P.

Severs always welcome

The Cleveland Trust Company
THE BANK FOR ALL THE PEOPLE
BANKING SERVICE DEPOSIT INVESTMENT CREDIT

IŠTIKUS GAISRO NELAIMEI

Kada jūsų namai arba raudai tampa sunaikinti arba ugandinti ugnies, kreipkitės į P. J. KERSIS, dėl apkaivino, ko visada reikalauja apdraudos kompanijos, pirm, neru išmoka už nuostolius.

P. J. KERSIS
609 Society for Saving Bld.
Telef.: MAIN 1-1773.
Rezidencija: PENINSULA 2521

DIRVA UŽSISAKYTI

galima ir šlandien, nėra reiki laukti nei metų, nei mėnesio pabaigos!

STUDENTŲ ŽODIS

Nr. 25

Redaguoja: L. Griškelytė, Vyt. Kavolis ir R. Mieželis.

Red. adresas: Mr. Vyt. Kavolis, Wm. James Hall 106, Harvard University, Cambridge 38, Mass.

Nr. 25

I trečius metus

Pradėdamas trečiuosius metus, STUDENTŲ ŽODIS gali pakartoti, ką jis pareiškė pirmajame numery. ŽODIS yra nepriklausoma tribūna nagrinėti studentų reikalams ir mintims. Jo nepriklausomumas nėra nei neatsakomybės, nei bespalviškumas. Redaktorių nuomonės skiriasi ideologiniais, ekonominiais, religiniais klausimais. Tačiau jie vieningi įsitikinimu, kad STUDENTŲ ŽODIS turi atspindėti mūsų laisvę ir lietuviškumą.

Kaip tik šis nusistatymas ir yra ŽODŽIO nepriklausomumo laidas. Esame nepriklausomi, nes tikime ir užtikriname laisvę išsireikšti. Ją garantuoja mūsų linija. Ją, tą liniją, išreiškia vadameji — bet skyrių užpildyti yra laisvė bet kam, kas ji rašys. ŽODYJE yra bendradarbiavę ir žmonės, kurie savo redaguojamuose skyriuose neprapažsta spaudos laisvės net tiems, kurie buvo jų pačių pakviesti... ir tie, kurie lietuviškumą deguoduoja į antrašį vietą, po savo ideologinių įsitikinimų. STUDENTŲ ŽODIS yra nepriklausomas visu savo turiniu. Vien veda mairais jis atstovauja tą pažiūrą, kuria tiki jo redaktoriai.

Nuoširdžiai dėkojame ligšioliniams STUDENTŲ ŽODŽIO bendradarbiams: kolegoms V. Adamkavičiui, A. Augūnui, J. Bilėnui, Gr. Čaplikaitei, Vyt. Černiui, D. Devenytei, Vyt. Germanui, L. Griniui, Alg. Gureckui, P. Jogai, Br. Juodeliui, Ed. Kaminskui, V. Karečkaitei, R. Keziui, K. Kudžmai, Alg. Landsbergiui, A. Melnikui, L. Maciokaitei, N. Macevičiui, Alg. Maciulevičiui, K. Mikėnui, Vl. Muchliai, T. Naginioniui, K. Ostrauskui (mūsų buvusiam redaktoriui), D. Raciūnaitiui, L. Sabaliūnui, N. Stadalinikaiti, S. Šimoliūnui, L. Širmulytei, J. Šmulskičiui, P. Vadopalui, V. Vygantui, P. Zarankai, G. Zauinūtei ir gal dar vienam kitam.

Esame įsipareigoję ir dėkingi mus rašais parėmusiems ir vyresnės kartos žmonėms: prof. Alg. Greimui, A. Garbauskui, prof. Stp. Kolupailai, prof. V. Maciūnui, prof. J. Puzinui ir J. Riškauskui.

NEGADINKIME RINKIMINIŲ ĮSTATŲ

Turime šiokių tokių abejonių dėl motyvų, kuriais V. Vyntas siūlo pakeisti ligšiolinę studentų sąjungos rinkiminę tvarką. Mūsų nuomone, įstatas keisti siūloma tam, kad paragrafų manipuliacijos dėka užtikrintas amžiną viešpatavimą sąjungoje tam ateitininkų sparnui, kuris mieliau operuoja "aktyviųjų" vardo priedangoje. Deja, tai nėra tas sparnas, su kuriuo ir kitų pažiūrų žmogus gali gražiai, bičiuliškai bendradarbiauti.

Tačiau įstatas gali būti svarstomi, ir neliečiant motyvų tų asmenų, kurie juos siūlo keisti. Dabartinė rinkiminė tvarka derina du įprastinius principus: proporcingą ir asmeninį. Penkios vietos padalinamos proporcingai: kiekvienas sąrašas gauna pagal savo surinktų balsų skaičių. Išrenkami, kas tuose sąrašuose gauna daugiausia balsų. Du nariai renkami asmeniniu pagrindu. Čia galioja jau vien tik asmuo, bet ne sąrašo gautieji balsai.

Dabartinė sistema užtikrina, kad bus išrinkti asmenys, kuriais studentija pasitiki, nesvarbu, ar jie kandidatuos sąrašais, ar pavieniui. Bet ji atsiekia ir daugiau: ji garantuoja, kad joks sąrašas, grupė, sambūris negalės dominuoti sąjungos. Jei yra daugiau nei vienas sąrašas, nei vienas negali gauti visų vietų valdyboje. Valdyboje visuomet yra atstovaujamos visos o ne tik kai kurios pažiūros, kurios reiškiasi studentijoje. Tai sistema, balansuojanti, užtikrinanti daugiau ar mažiau teisingą visų pažiūrų atstovavimą, ir demokratine viršūne.

To mes siekiame. Todėl pasisakome prieš rinkiminio statuto gadinimą. Pakaitimai, kurie siūlomi, yra naudingi ne studentų sąjungai, bet tiems, kurie rinkimų metu turi daugumą. Tikimės, kad sąjungos aparatas ir ypač jos biuletenis nebus panaudojamas vienos grupės pažiūros skleidimui.

Vydūnas - prabočius šešėliuose

SAULIUS ŠIMOLIONAS

Home is where one starts. As we grow older The world become stranger, the pattern more complicated. Of dead and living.

T. S. Eliot, Four Quartets, East Coker, 5.

Kaip dar neseniai gyvyjų tarpą apleido Vydūnas, ir mums jau nebepažįstamas jo ramus ir taikus veidas. O gal mes Vydūno iš viso nepažinome, gal jis mums visuomet buvo tik tolimasis prabočius šešėliuose? Iš vokiškos mokyklos ir aplinkos jis atkeliavo ne į fizinę Lietuvą, bet į dvasinę lietuvių; ne į erdvę ir laiką, bet į mintį ir garą. O mes Vydūną, jei iš viso pažinome, tai pažinome kaip tautes prabočių-tautos budintoją: visuomenininką, giedotojų draugijų organizatorių ir chorvedį, rašytoją; o ne tikrąjį Vydūną, t. y. ne tautos, o žmonių budintoją ir etišką gyvenimą. Jo visuomeniniai darbai mums puikiai žinomi. Tais reikalais daug buvo ra-

šyta mūsų spaudoje (pvz. prof. M. Biržiškos puiki Vydūno asmenybės charakteristika "Lietuvių Tautos Kelyje", išsami A. Merklio monografija apie Vydūną, dr. Anyso straipsnių eilė neperseniausiai "Dirvoje", ir daug visokių kitų atsiminimų ir aprašymų). Bet mes neturime jo filosofinės charakteristikos — čia, kur Vydūnas tikrai kaip padarė, pas mus visiškai tyla. Mums tai jis kartu savas ir svetimas. Išpūdyje iškyla jis kaip mūsų keistasis visuomenininkas, nors jo visuomeniškumas atperka visus jo kitus trūkumus. Anuomet rašė Mykolaitis-Putinas, kad nors Vydūno mokslas neužtenkamai mokslas ir menas neužtenkamai menas, bet Vydūnas yra mielas žmogus. Dabar ta pati mintis pakartota ir V. Bgdv. "Draugo" vedamajame, Vydūnui mirus.

Filosofinė dialektika yra vyksmas, kuris stengiasi atlikti judančią, organiškai būdantį, kur skirtumai ne vien padaromi, bet

ir suvokiami. Vydūnas visą savo amžių buvo buities mokinytis. Jis studijavo labai daug ir sunkiai, kaip tai Greifswalde, Halles, Leipzig, Berlyno universitetuose nuo gamtos mokslų iki sanskritų kalbos, ar tai savo namuose Tilžėje, bet jo studijų tikslas buvo intelektualinis, o ne profesinis. Profesionalizmo skraistė telieka profesionalizmo skraistė, bet mintis turi prasimušti į buitį. Mes klausiamas klausimus apie pasaulį ir taip mes sužinojome tikrovę. Kvalias yra tas žmogus, kuris mano suprasti pasaulį, neklusdamas klausimui. Kitus klausimus mes jau atsakėme, kitus klausimus kas nors jau yra atsakęs, bet mes ty atsakymu nesuprantame, nes ar jų iš viso nesuprantame, ar nėra būdų tiems atsakymams perduoti. Bet tas, kuris ilgai stipriausiai apie klausimus galvoja, tas juos geriausiai ir žino. Visa tai sudaro pažinimą. Mokslo yra objektyvus — jau mes turime tikrų žvilgsnių į buitį, bet tai dar nėra visa pažintis. Mes dar visiškai nežinome, kaip galvoti. Filosofas ir yra tas, kuris žino kaip galvoti. Vydūno galvojimas, suformuotas mokslų ir jo filosofijos, yra teisingas galvojimas.

Yra etiškas pažinimas. Šis pažinimas žmogui yra pats sunkiausias ir taip pat reikalingiausias. Žmogus turi žinoti, kaip elgtis situacijoje — jo psichinis išsivystymas neleidžia jam būti apspręstam pačių situacijų. Kodėl ir kaip Vydūnas nusistatė pažinti etiškos universalios nežinoma, nors dėl to jis apsisprendė būti lietuviu, bet jis grindžia visą savo filosofiją etika. Tik įsigilinus į Vydūno filosofiją, galima būtų pasakyti, kodėl jis grindžia savo filosofiją šiuo pažinimu. Vydūnui etika nėra vien pažinimas, kaip mes elgiames (kodėl mes elgiames taip, kaip elgiames), bet kaip elgtis. Jis įsiekio šiam pažinimui surasti būtinybę. Ar jis ją surado, negalime žinoti. Jis to nepaliko savo raštuose. Dideli pažinimo laiptai nėra lengvai pasiekiami, ir Vydūnas nepraplėčia plačiai pažinimo skraistės į anapus. Jei Vydūnas ir nesukūrė etikos, jis padarė didelį progresą moralinėje filosofijoje. Pvz. principas sąmonėti sako, jog kiekvienam, kad moraliai tobulėjus, reikia susikurti savo etiką. Kaip žmogus gali žinoti, kaip elgtis, jei jis apie tai visai negalvoja? Ar tai iš viso nėra globalinė problema, kad, tiek išsivysčius žmogaus protui, žmogus turi galvoti? (Anot Vydūno, turėtume galvoti, o ne veikti politikoje. Pas mus lietuvių politikoje vis pabrėžiamas kovos motyvas. Tai yra mažiau pergalvotas principas negu sąmonėti. Tai rodo, kaip mažai Vydūnas dar supratęs šiandien ir kodėl jis mums buvo "keistas" visuomenininkas).

Vydūno filosofijos antra svarbi dalis yra mąstymas apie kalbą. Čia Vydūnas pradeda su Kantu, kad žmogus sukatégorizuoja pasaulį. O tai žmogus atlieka per simbolius. Su šiandienine pažanga pasaulio vaizdas ateityje didžiai pasikeis, bet žmogus nepasikeis, kodėl jis galvos kaip žmogus. Vydūnui yra svarbu surasti simbolių reikšmę. Jų pergalvojimas gali mums atidengti žmogiskumo charakteristiką ir logiką, ir ateities pasaulio vaizdą. Sukvantifikuoti simboliai suteikė mums mokslinį pasaulį, kas žino, ką gali atnešti definuoti simboliai? Kas iš viso žino, kas yra reikšminga? Kvalias yra tas žmogus, kuris iš pradžių

nustato, kas gali būti reikšminga.

Gyvenimo gale Vydūno mąstymo galios pradėjo blukti. Mintis pasidarė tamsi, kartais net nebeperimušanti per mistiką. Pvz. rašytojų suvažiavime Vydūnas aiškino, kad mistiška esybė vitaminas suteikia mistišką buitį gyvenimą, aiškiai sumaišydamas sąvokas ir tikrovę.

Vydūno mąstymas yra didžiulė kelionė į minčių pasaulį. Jis visko neišaiškino sau, dar mažiau jis išaiškino viešai. Bet jo buvo labai sunkus ir taip pat labai kilnus uždavinys — supaprastinti, kas yra etiška pasaulyje. Visgi jis paliko savo filosofinius posakius, kurie kada nors pasitiks teisingais ar klaidingais, nes teigimas gali būti arba teisingas arba klaidingas. Didelis mąstytojas yra bejėgis paskirai, bet ilgai jis yra vienintelis pasaulio valdovas ir kūrėjas. Tat toks buvo mūsų Vydūnas.

Addendum

Sveikinu sveikai galvojančią B. M. parašiusią puikių str. "Savęs Bejieskant". praeitame SZ numeryje. Tai yra iki šiol patį įvairiausių straipsnių apie Nepriklausomuosius ar Santarą. Tam suprasti tereikia vėl perskaityti straipsnį atviromis akimis.

Tik paskutiniame paragrafe B. M. iškelti du keliai iš Evangelijos man "sukelia abejonių, gelimas rasi sukels net pasipiktinimą. Jis rašo: "Jeigu teisingai prisimenu šv. Raštą, vienur tenai pasakyta: "Kas ne su manimi, tas prieš mane", o kitur — "Kas ne prieš mus, tas su mumis". Yra ta du keliai. Vieni, kaip žinome, yra jau aiškiai apsisprendę už pirmąjį. Mums yra palinkęs antrasis kelias... Man žinant, kad Evangelijoje nėra prieštaravimų, nes tradicija juos būtų suvienijusi arba jų suvienijimo, ir peržiūrėjus tuos du posakius logiškai — savo laiku turėjau silpną logiką — pasirodė, kad jie yra lygiareikšmiai. (Tai yra viena iš trijų lygiareikšmių galimybių: Jei ne su manimi, tai prieš mane yra lygu jei ne prieš mane, tai su manimi. Jei su manimi, tai prieš mane yra lygu jei prieš mane, tai su manimi. Kaip matome, B. M. iškelia pirmąją galimybę).

Iš straipsnio bendros nuotikos tą antrą kelią tegaliu suprasti ne kaip Evangelijos žmogiskę aiškinimą, nes jis, kaip pasirodė, paliks toks pat, bet kaip žmogiskumą gyvenime. B. M. pasisekė sugrįžti namo į žmogiskumą (gal jis paliko kitiems šį kelią neaiškų), o šis sugrįžimas ir yra pats svarbiausias. Mano geras draugas S. Šimoliūnas pasiūlo parašyti straipsnį apie Vydūną, kur jis sako, kad žmogus bus galima būti žmogiskui, jei žmogus stengsis tai pats persave atsiekti. Manau, kad tokia neišsakoma ir B. M. nuomonė.

Kęst. Dedalus

Mieliems

REGINAI LEGECKYTEI

ir

RAIMUNDUI OSLAPUI —

drauge džiaugiamės ir šviesių dienų linkime

Studentų Žodis

Lietuvių Studentų Santarą

UŽUOMINOS

Lapkričio 26 d. daugelis mūsų važiuos Chicago — į visuotinį studentų suvažiavimą, prieš kurį (lapkričio 26 d. rytą) dar įvyks Santaros apygardinė konferencija. Visuotiniame suvažiavime būty gausiai ir visuotiniai dalyvaujama. Mokslo metu ne daug kas gali per pusę Amerikos skristi į gražiąją Chicago, nors ir rūpėtų reikalai. Daug kas šio suvažiavimo metu turi lankyti klases, o kai kas iš mūsų — dėsyt. Norisi tikėti, kad visuotinio suvažiavimo šaukimas tokiu nelaimingu metu yra nesąmoningas neapsižiūrėjimas. Tačiau gandai sklinda, kad suvažiavimams geru laiku (vasaros ir žiemos atostogomis), kadangi tuo metu viena ideologinė organizacija rengia savo suvažiavimus ir studijų dienas, ir tai laikoma svarbiau. Kol kas tik gandai, tačiau jei tas Sąjungos pasyvumas kai kieno naudai pasikartos Kalėdų atostogų metu, gandai nebus vien gandai. Tat su išvadamis palaikysime. Išskyrus šią: studentų suvažiavimai turi būti šaukiami tada, kad studentai juose gali dalyvauti. Reikia, geriausia, o ne blogiausia galimu laiku. Kai santariečiai (nepriklausomieji) vadovavo v. v. v. Sąjungai, Santara (NSS) v. v. v. a d a taikėsi prie Sąjungos. Tegul dabar taikosi Ateitis. Visi studentų gerovę svarbiau, nei kai kurių.

Šiuo metu vyksta Studentų Sąjungos Fondo v. v. v. Fondas dirba gerą darbą. Tačiau jam reikia daugiau lėšų. Įsijunkime į šį v. v. v. Pasiųskime savo auką adresu: Lithuanian Student Fund, Account No. 11737, c o Chicago Savings and Loan Ass., 6234 So. Western Ave., Chicago 36, Ill.

Dar du dalykai. Fondui reikia darbių t. t. t. Beveik visa, kas iki šiol padaryta, padaryta dviejų žmonių: išdėtinės p. Talalienes ir kol. L. Griškelytės. Antra: mes jau esame raginę koležą baigusius kolegas stoti tikraisiais Fondo nariais. Rodos, vienas iš SZ redaktorių kol kas vis dar sudaro lygiai... 50% visų tokių Amerikoje koležą baigusiu Fondo narių.

N.

PASTATYKIME K R E V E I PAMINKLĄ

"Tokia antraštė prieš kiek laiko skaitėme mūsų spaudoje atsisaukime. Jame tarp kita ko buvo sakoma: "Lietuvių visuomenės yra garbės pareiga nors kukliu lietuviško stiliaus paminklu atžymėti vietą, kur svečio žemėje, toli nuo gimtojo, Merkių ir Nemuno, priglausti šarūno dainiaus palaikai." Šie žodžiai skirti visi lietuviškajai visuomenei, tad tuo pačiu ir studentijai. Tačiau šia proga taip pat dera prisiminti, kad mums, studentams, V. Krėvė tam tikra prasme yra (ar bent turėtų būti) ypatingai artimas. Kaip jau kartą SZ-e esame minėję, didžiąją savo gyvenimo dalį jis atidavė profesoriaudamas studentijai. Tiesa, retas jau šiuo dienu studentas turėjo galimybės klausytis auditorijoje Profesoriaus paskaitų. Tačiau yra dar vienas ryšys, kuris ir šiandien studentiją tiesiogiai ir

AKADEMINIAME PASAULYJE

• Gruodžio 11 d. Bostone, Tautiniuose Namuose, bus pradėtas Lietuviškasis Seminaras jauniui — ciklas aktualių, neformalių paskaitų rūpimais klausimais. Paskaitas laikys tiek profesūros, tiek įvairiuose moksloose pažengusios studentijos atstovai, kad juose būtų atstovaujamas abiejų kartų požiūris. Atidarymo proga apie "Kartų dvikovą" — dabartinės jaunomenės ir vyresnės kartos santykius — kalbės Kostas Ostrauskas iš Philadelphijos. Seminarą rengia Lietuvių Studentų Santara, talkininkaujama bičiulių. Visas Bostono, Brocktono ir aplinkinių jaunimas kviečiamas šia proga atsilankyti į Tautinius Namus. Kalbėtojas yra vienas iš gyviausių studentijoje, ir tema visiems artima.

• Lapkričio 7 d. Bostone įvykęs Brocktono ir Bostono santariečių susirinkimas Lietuviškojo Seminaro rengimo komisijon išrinko Vladą Eikimą, Zenoną Mėreckį ir Raimundą Šukį.

• Studentų Žodis neturėjo laimės gauti jokios informacijos apie visuotinį studentų suvažiavimą. Aplinkiniais keliais pavyko patirti, jog suvažiavimas šaukiamas Chicagoje, ir bus atidarytas lapkričio 26 d., penktadienį, popiet. Kolegos kviečiami atidaramajame posėdy gausiai dalyvauti. Tikimės, kad kokių

tampriai sieja su V. Krėve — tai jo kūryba: dar mokyklos suole mes su ja susipažinome, jo kūrybinių žodžių maitinomes, ir daugeliui mūsų ji yra tapusi lietuviškosios literatūros kūrybos simboliu. Todėl augščiau minėti žodžiai — "g a r b ė s p a r e i g a" — mums ypač tinka. Mes esame įpareigoti.

* SZ kviečia studentiją paremti savo aukomis V. Krėvės paminklo statymą. Į tai turėtų atkreipti dėmesį pavieniai skyriniai ir stud. organizacijos. Būtina pagaliau, kad ir pati Centro Valdyba imtųsi atitinkamų žygių.

Aukos, vienu ar kitu atveju, ne vėliau šiuo metų pabaigos, turi būti siunčiamos šiuo adresu: Prof. A. Jurskis, 1313 W. Jerome St., Philadelphia 40, Pa.

nors žinių apie suvažiavimą jei ir ne mes, tai kita spauda vis dėlto suteiks.

Prieš visuotinį studentų suvažiavimą Chicagoje, lapkričio 26 d., iš ryto, įvyks Lietuvių Studentų Santaros apygardinė konferencija. Visi santariečiai ir pritarianieji kviečiami dalyvauti.

• Romas Kezys paskirtas New Yorko skautų vietininku.

• Č. Kiliulis išrinktas Bostono "Senųjų Lapinų" Skautų Vykčių būrio vadu.

• R. Mieželis, iki šiol vadovavęs Bostono akademikams skautams, perėmė Bostono jaun. skautų Gedimino draugovės vadovavimą.

• Brocktono studentų surengtame Initial Semestre prof. M. Biržiškos fondui suaukota 85 dol. Bostono studentų skyrus tam pačiam tikslui paskyrė dar 25 dol.

• Didžiulį koncertą lapkričio 20 d. rengia New Yorko santariečiai. Girdėjome, kad jau yra sutikę dalyvauti Henrikas Kacinskas, baletų šokėja Šlepetytė, akomponiatorius A. Mrozinskas, aktorius V. Žukauskas. Žada būti ir truputis oficialumų. Į koncertą rengiamasi atsilankyti ir iš tolimųjų vietovių Naujojo Anglijos.

• Vyt. Strolia groja Bostono Civic orkestre.

• Algimantas Kėželis išlaikė valstybinius advokato egzaminus Chicagoje.

• J. Slavėnas šiomis dienomis buvo pašauktas kariuomenėn.

• Baltų tautų studentai lapkričio 12 d. rengia bendrą susitarimo vakarą Bostone. Ryšius su latviais ir estais taipgi užmezgė ir Los Angeles studentai, vadovaujami veiklaus Vlado Muchlios.

• Paminėti prisigijus "Palmių pavėsy", Los Angeles studentų organo, 6 nr. Iš jo matyti tikrai gyvas skryliaus veikimas. Skyrus padarė apyvartos trečdaliu didesnę, negu Studentų Sąjunga.

• Narimantas Macevičius (10730 So. Forest Ave.) sutiko būti Studentų Žodžio atstovu Chicagoje. Žinių ir atpintos prenumeratos reikalu prašome kreiptis į jį.

(Perkelta į 6-tą pusl.)

D E M E S I O ! D E M E S I O !

JAU IŠEJO IŠ SPAUDOS
PIRMĄ KARTĄ LIETUVIŲ KALBA, DIDŽIULIS

AFORIZMŲ RINKINYS

VIRS 1.500 AUTORIŲ RINKINIAI AFORIZMAI, SATYROS, KEISTI UZRASAI, EPITETA, ŽYMIŲJŲ ŽMONIŲ PASKUTINIAI ŽODŽIAI PRIEŠ MIRTĮ, 50-TIES TAUTŲ RINKTINĖS PATALES, PRIEZODŽIAI, HUMORISTINĖS MINTYS IR KITI SAKYMAI.

VIRS 10.000 POSAKIŲ VISŲ AMŽIŲ FILOSOFŲ, POETŲ, RASYTOJŲ, TEOLŲ, ATEISTŲ, MOKSLININKŲ, POLITIKŲ, AVANTIURISTŲ IR KT. MINTYS PRADEANT MOZE IR BAIGIANT PITIGRIULI. MAKSIMALI, KURIE SIMTMEČIAIS BUVO DRAUDŽIAMAI CENZŪROS.

ISTRAUKOS IŠ BIBLIJOS, KORANO, TALMUDO IR KITŲ SVENTRAŠČIŲ.

RINKINYS TURI 541 PSLP. GRAŽIAI IRIŠTAS I KIE-TUS VIRSELIUS. LABAI PATOGUS SKAITYMOI FORMATAS.

NEATIDELIOJANT UZSISAKYKIT ŠIĄ IDOMIĄ KNYGĄ SAU, IR SAVO PAŽISTAMIEMS I TUOS KRASTUS, KURIOSE VALIUTOS IŠSIUNTIMAS YRA SUVARZYTAS.

DEL LABAI MAZO TIRAZO, ŠI KNYGA I SPAUDOS KIOSKUS NEBUS SIUNCIAMA.

KAINA SU PERSIUNTIMU KANADOJE — \$6.00.
VIRS KITUR — \$6.50.

SIŪSKIT PINIGUS SIOS KNYGOS PLATINTOPUI IR TUOJ JĄ GAUSIT.

M. CAPKAUSKAS, 1220-BISHOP STR. APT. 3.
MONTREAL, QUE., CANADA. (Tel. UN 1-1900).

Retas svečias Kolumbijoj

Medeline lietuvių kolonijos įsikūrimo penkmečiui ir Šv. Marijos metus paminėti Lietuvių Kat. Komitetas iškvietė iš JAV vyskupą V. Brizgį.

Vyskupas Medeline išbuvo kelių dienų. Lietuvių tarpe pravedė rekolekcijas, pašventino mūsų tautinę vėliavą, suteikė mūsų mažiesiems sutvirtinimo sakramentą.

Bellas Artes salėje įvyko meno vakaras su paskaita, kurią skaitė Dr. P. C. Gomez, gi meninė dalį atliko sol. B. Cyprienė. Dainuojamas arijas palydėjo Medeline simfoninis orkestras, diriguojamas P. Mascheroni.

Vyskupas viešėdamas Medeline darė pranešimą lietuvių išlaikymo klausimu ir kalbėjosi su dabartiniais šios kolonijos tvarkomaisiais organais. Jis įdėmiai teiravosi apie vietos lietuvių tiek dvasinę tiek materialinę ir tautinę būklę. Dėl šios kolonijoje vykstančių lietuvių tarpe nesklaidumų — tik bažnyčioje daugiau pasirodė mūsų tautiečių, gi kitur — jų dalis nedalyvavo. Priežastim yra dabartinio kolonijos tvarkytojų keistas užsispyrimas primesti lietuvių bendruomenei partinį antspalvį ir jų skirstymą į sūnus ir posūnius.

Kaip čia bebūtų, reikia manyti, po šio vyskupo vizito apsimastys jų ne vienas ir ima įsivokti būdų keisti kolonijos reikalų tvarkymo taktiką, nes jau daugiau kaip metai stovi įklmęs vien tik žodžiais traukiamas Medelino lietuvių bendruomenės vienybės vežimas.

Aplankęs Medeline gyvenančius lietuvius išskrido į Bogotą.

BOGOTOJE

Čia vyskupas atsilankė pirmomis lapkričio mėn. dienomis. Aplankęs bažnytinės hierarchijos augstus dvasiškius ir vietos valdžios vieną kitą atsakinę pareigūną, atsilankė ir į Lietuvos Konsulatą.

Sekmadienį, lapkričio mėn. 7 d. laikė lietuviams pamaldą, į kurias lietuviai skaitlingai susirinko. Pamaldų metu jis pasakė itin pamokantį ir jautrų pamokslą, primindamas daugias branginti savo dvasines vertybes, negu pasaulio materiją ir nepasiduoti svetimybų įtakai. Linkėjo išlikti gerais ir tikrais lietuviams patriotais ne žodžiuose, bet darbuose, o taip pat niekad nepamiršti brangios savo tėvų žemės. Jos laisvės aušrai užtekėjus, ragino čia nepasikilti, o grįžti namo ir ten kurti vėl naują gyvenimą. Po pamaldų, būreliai vaikų susirinkus, davė sutvirtinimo sakramentą.

Tą pačią dieną Bogotos lietuvių bendruomenė, šiam garbingam svečiui pagerbti surengė bendrus pietus, kurių metu vyskupas vėl pasakė kalbą. Išdėstė didžias lietuvių kančias už geležinės uždangos ir arškieji lietuvių tremtinių kelią išvežti.

Rusijos gilumą. Čia gyvenantiems ragino niekad nepalūžti dvasioje ir tvirtai tikėti į šviesią Lietuvos ateitį. Priminė, kad lietuvių tautos kelias nuo amžių buvo kruvinas ir lietuvis mokėjo ir moka juo kantriai eiti. Kėlė lietuviui pasididžiavimo jausmus, kad iš tikrųjų esame nelepšių tautos ainiai. Prašė ypatingo dėmesio kreipti į mūsų priaugančią kartą ir ją auklėti lietuviškoje dvasioje bei apsaugoti ją nuo pašalinių, jų sielą žalojančių įtakų. Padarė ir plačią apžvalgą iš lietuvių gyvenimo JAV-bėse. Patarė, Amerikos lietuvių pavyzdžiu, įieškoti svetimausių tarpe sau draugų, įieškoti tokią Lietuvos Bičlių Draugiją, kurios tikslas — gelbėti Lietuvos laisvės kovai.

Po vyskupo kalbėjo Lietuvos Konsulas Dr. S. Sirtutis ir pasidžiaugė Bogotos lietuvių gražiu gyvenimu, darniu visuomeniniu veikimu ir tautiečių nešykštumu remiant aukomis visuomeniniai tautinį lietuvių reikalą. Davė pažadą, kai Lietuvai prireiks didesnių išaukų — jos bus sudėtos nesigailint ne kraujo aukos.

Konsulas priminė, jei Bogotos lietuvių bendruomenė yra vieninga, tai yra kun. V. Vaičiūno ir lietuvių apylinkės pirmininko J. Penčylos nuopelnas. Toliau pažymėjo, kad kolonijos kapeilionas kun. V. Vaičiūnas yra didžios erudicijos, plačios tolerancijos ir gerai pasiruošęs apaštalavime kunigas. Net ir kito tikėjimo žmonės į jo laikomas pamaldas atsilanko ir iš klausu turiningų pamokslų.

Augštai įvertino J. Penčylos asmenį, kurs nesigaili ne laiko ne nustoto uždario bedirbant nelengvą lietuvių kolonijos vienybės darbą. Jei čia praeina gražūs švenčių paminėjimai ir didžioje susirinkimų salėje užsipydo vietos, tai visus ten suveda jo apgalvotos ir vykiosios programos.

Dar kalbėjo pulk. J. Kazėnas ir J. Penčyla.

Pobūvyje dalyvavo kone visa Bogotos lietuvių kolonija. Besiskirstant visų veiduose švietė pakili dvasia ir nepalaužiamas ryštas kantriai pereiti mums svetimųjų primestą tremties kelią.

Pobūvis baigtas Tautos Himnu.

Lapkričio mėn. 8 d. vyskupas išskrido į Ibagues miestą aplankyti buvusį Lietuvos ats. generalą V. Grigaliūną-Glovackį. Po to vyks į Veneciją savų tautiečių lankyti.

J. Bubelis

Ar jau
įstojai į
VILTIES
draugiją?

TUOJ ĮSIGY ŠIAS PLOKŠTELES:

Čiurlonio Ansamblio įdainavimai
Albumas \$10.00

Chicagos Vyrų Choro įdainavimai
Albumas \$8.00

Pianisto Andr. Kuprevičiaus
įskambinimai
\$5.00

Užsakymus ir pinigus siųsti:

DIRVA,
1272 E. 71 St.,
Cleveland 3, Ohio

Rašomosios mašinėlės visų geriausių firmų, o jų tarpe garsiosios SMITH-CORONA, kurios kalbos raidinys, — išsimokėtinai. Naujais modeliais. Lietuviškas raidinys greta pilno ir nepakeisto amerikoniško. Kainos nuo \$67.50 ir augėliau. V. BARTKUS. Adr.: 712 E. 92 St., Cleveland 8, Ohio. Tel.: LI 1-6716.

Clevelande APYLINKĖSE

Jubilėjinė Balfo seimo programa

Seimas vyksta lapkričio 26 ir 27 d. Clevelande viešbučio Cleveland Hotel patalpose. Svarbesnieji jo momentai yra tokie: **Lapkričio 26 d., penktadienį:** Registracija pradedama nuo 8 val. ryto.

Pamaldos 9 val. šv. Jono katedroje, kuri yra visai netoli nuo viešbučio Cleveland Hotel (kam-pas Superior Ave. ir E. 9 St.).

Atidaromasis posėdis 10 val.: prezidentui, sekretoriui, komisijai sudarymas, sveikinimai.

Popietinis posėdis 2 val.: protokolo skaitymas, centro valdybos ir kontrolės komisijos pranešimai bei diskusijos.

Susipažinimo vakaras 7 val. lietuvių salė 6835 Superior Ave.: statoma H. Petrausko operetė "Consilium facultatis", vadovaujant rež. Vl. Braziliui ir muz. Pr. Ambrazui.

Lapkričio 27 d., šeštadienį: Rytinis posėdis 9 val.: skyrių ir apskričių atstovų pranešimai, Balfo šalpos, imigracijos ir įkurdinimo programa 1955-56 m., Balfo vajai, 1955-56 m. biudžeto priėmimas.

Popietinis posėdis 2 val.: rezoliucijos ir nutarimai, sumanymai, direktorių rinkimai, seimo uždarymas.

Banketas 8 val. viešbučio pokylių salė. Programa atliks solistai N. Auksčiulienė ir J. Kazėnas, R. Brazaitienės pianinu palydimi. Pokyly kviečiami dalyvauti Ohio gubernatoriaus, Clevelando arkivyskupo, Clevelando meras, eilė senatorių ir kongresmonų.

Jubilėjinis Balfo seimas yra svarbus įvykis, bet jo pasiekimai priklauso nuo mūsų pačių — nuo atstovų gausumo, nuo lietuvių visuomenės gyvo dalyvavimo. Didelė atsakomybė atitenka ypačiai Clevelando lietuvių visuomenei, kuri turi duoti daugiausia dalyvių ir posėdžiams, ir vakarui, ir banketui. Kaip visados, taip ir šiuo atveju clevelandiečiai lietuviai savo uždavinius atliks. To iš jų laukiama.

Balfo seimo rengimo komisija sudaro visų trijų Balfo Clevelando skyrių atstovai: Vl. Čyvas — pirm., P. Balčiūnas — sekr., V. Kasakaitis, V. Amšėjus, S. Laniauskas, P. Makarskas, Al. Banys, K. Gaizutis, J. Virbalis. Jiems talkina O. Mikaličienė, dr. Ad. Damušis, J. Damušienė, Alf. Telyčėnas, P. Kliorys, Vl. Palubinskas ir kt.

Operetė "Consilium facultatis", statomoj jubilėjinio Balfo seimo susipažinimo vakare lapk. 26 d. lietuvių salė, vaidins ir dainuos: sol. J. Kazėnas, Br. Kazėnienė, S. Strimaitytė, V.

CHICAGO

ALT ŠAUKIAMA KONFERENCIJA

Amerikos Lietuvių Tarybos Chicagos skyrius gruodžio mėn. 5 d. po pietų, Lietuvių Auditoriuje, 3133 So. Halsted Stret, šaukia metinę konferenciją visų Chicagoje ir apylinkėse esančių patriotinių organizacijų atstovų.

Todėl prašoma visas organizacijas, klubus, sąjungas bei kitokius organizacinius vienetus, kurie jau seniau bendradarbiauja Amerikos Lietuvių Tarybos Chicagos skyriaus veikloje, ir naujai įsikurusias, prisijusti tą dieną savo atstovus su pasiūlymais ir sumanymais, liečiančiais mūsų organizacinį darbą ir taip pat išklausti ALT Chicago skyriaus pareigūnų pranešimų.

Bus padaryti pranešimai iš pereinamųjų metų veiklos ir aptarti ateities planai.

Visuomenė taip pat prašoma gausiai dalyvauti. Smulkesnė dienotvarkė bus papildomai pranešta.

ALT Chicago skyrius

Žitkutė, A. Jonaitis, V. Jurgelis, P. Lingaitis, V. Matulionis, Režisūra Vl. Braziliui, muzikinę dalį tvarko Pr. Ambrazas, dekoracijos V. Raulinaičio, sufleriai V. Braziliūnė ir J. Damušienė.

Biletai į Balfo seimo banketą ir susipažinimo vakarą jau platunami. Visuomenė kviečiama juos įsigyti į banketo. Tuo yra labai palengvinamas seimo rengėjų darbas.

Clevelando orkestro koncertuose

lapkr. 18 ir 20 d. programą sudarys nauja prancūzų kompozitoriaus Henri Döttilleux simfonija ir kiti kūrinių. Piano solistas yra gabus 19 metų jaunuolis Van Cliburn.

Šio sekmadienio Twilight koncertas yra paskirtas Čaikovskio kūriniams.

PARDUGDAMAS NAMAS

7 kambarių, vienos šeimos, į pietus nuo St. Clair, East 72 gatvės. 3 miegamieji, salionas, didelė virtuvė, skalbykla, du radiatorių šildymas. Geras iš vidaus ir lauko. Kaina \$8,500. Šaukti: IV 1-3812 (46)

ATSTOVAI REIKALINGI

Skubiai reikalingi Importo firmai atstovai nuolatiniam darbui šioms valstybėms:

Ohio
Illinois
Michigan
New York
Pennsylvania

Taip pat reikalingi atstovai ir kitoms JAV valstybėms. Pradedant uždaryti ca. 75.—\$ savaitėje. Suinteresuoti rašo:

ANTANAS PAULAITIS,
Boston 25, Mass. (52)
23 Romaey St.,

Patarę kalbėmyni

prenumeruoti

D I R V A

AKADEMINIAME PASAULYJE

(Atkelta iš 5-o pusl.)

• D. Pulkauinkaitė ir Vladas Muchlia perėmė vesti Lietuvių Radijo valandėlę, KOWL, Santa Monica, Calif.

• T. Naginonis išrinktas Korp! Vytis Bostono skyriaus pirmininku.

• Chicagos Mokslo Mėgėjų Klubo sudarytas "Lietuvių Studijų Institutas" šių metų studijų semestrai yra parinkę temą Jaunimo problemos išsivijoje. Klubas yra katalikų intelektualų organizacija.

• Bostono studentų skyriaus pirmininku išrinktas Alg. Banėvičius, vicepirm. J. Špakevičius ir sekr. R. Norvaišaitė.

• Vyt. Strolia perėmė Bostono skautų Kęstučio draugovės vadovybę. Vyt. Klimas yra adjutantas.

• Studentai, dalyvaujantį Studentų žodžio ir Studentų Dienų paskelbtajame elirašio ir reportažo konkurse, prašomi savo kūrinius siųsti, pasirašius slapta, į "Atskirame voke", drauge su slaptavardžiu, nurodant ir savo tikrąjį pavardę. Pirmieji darbai konkursui jau prisiųsti, net iš Kanados. Kūriniai siųstini Studentų Dienų arba žodžio redakcijai iki gruodžio 15 d.

Jury komisijai įvertinti prisiųstusius elirašius ir reportažus pirmininkauja rašytojas Stasys Santarvas. Studentų žodžio komisijoje atstovauja V. Kavolis, Studentų Dienas L. Sabaliūnas.

• Studentų Ateitininkų Sąjungai priklauso 298 studentai Amerikoje, o iš viso 420. Tai šiuo metu gausiausia grupinė akademine organizacija.

• Gražina Krasauskaitė, Hartforde studijuojanti dailę, ruošia Santaros ženklio projektą.

• Studentų žodžio du paskutiniai numeriai susilaukė šiaip gana retų raščiųjų atsiliepimų.

Du asmenys džiaugiasi įdomiu prof. Greimo mintimis, trys straipsniai apie meną tremtyje, bet viena dailės studentė tą straipsnį kritikuoja, įrodinėdama, kad lietuviško tautinio me-

no nėra ir negali būti. Vienas giria redakcijos laikyseną, ir vienas principiskumą aplamai.

• Chicagos santariečiams laikinai vadovauti išrinkti Vyt. Bildušas, Algis Kėželis, D. Talat-Kelpšaitė, V. Valatkaitis, Alb. Keralis, ir N. Macevičius.

• Bostono santariečių ryšininku išrinktas R. Šukys.

• Santaros Suvažiavimo Darbai jau spausdinami ir netrukus pasirodys. Juose, be pareitame numery sumintųjų, dar bendradarbiauja Garbės Narys Juozas Bačiūnas.

• Spalio 30 d. Los Angeles studentų skyriaus susirinkime buv. Vilniaus, o dabar Loyolos universiteto prof. K. Alminauskas skaitė paskaitą apie "Lietuvio studento uždavinius tremtyje". Buvo išryškintas reikalingas siekti augščiausio mokslo laipsnio, vystyti visapusišką asmenybę, neapsiribojant pasirinkta profesija. Reiktų bandyti stipendijų fondus. Prelegentas pabrėžė, kad pilnutinė akademine asmenybė niekad negalės nutauti. Smulkiau panagrinėtos galimybės įvesti lietuvių kalbos dėstytoją U. C. L. A. Koligos iškeltuosius klausimus, per pritraukę atsigavinę, smarkiai diskutavo.

• Lapkričio 14 d. įvyks seniai užplanuota Los Angeles studentų iškyla į Mount Palomar observatoriją. Bus aplankytas didžiausias pasaulyje teleskopas, o grįžtant Lake Esignor pakrantėje įvyks gegužinė (6 gal lapkritinė?).

• Vasario mėnesį Hartforde, Conn. ruošiamasi surengti studentų suvažiavimą. Rengimo komisijon išrinkti Vyt. Saliamonas, B. Empakerytė ir E. Skrupskelytė.

• Hartfordo studentų skyrius spalio 24 d. buvo pakvieta kalbėti Dr. A. Šerkšną apie organizavimąsi.

• Wilsono kolegijos Chicagoje studentai tarpusavio akademinio gyvenimo diskusijose išreiškia didelį susidomėjimą bei palankumą naujai lietuvių studentų organizacijai Santarai.

• A. Grigaitis, G. Mačiūnaitė ir J. Bilėnas sudaro New Yorko studentų skyriaus revizijos komisiją.

• Detroito studentai ateitininkai naujon valdybjon išsirinko B. Jasevičių, A. Polikaitį ir I. Vyčiūtę. Naujas valdybas išsirinko taip pat New Yorkas ir Baltimore.

• J. Kaunas, Slakėnas, T. Reimėkis ir Bučinskis žaidžia Illinois universiteto Navy Piero futbolo rinktinėje.

• "Sėjos" studentų skyrius Vivat Academia yra paskelbęs jaunimui konkursą tautiško išlaikymo klausimu.

• V. Bogutaitė ir Dulytė dėsto Baltimorės šeštadieninėje mokykloje.

• A. Smarskis dainavo vieną iš pagrindinių rolių Laimos operetėje Chicagoje.

• F. Kungys išvyko studijuoti mediciną į Bonną, I. Juodeikytė į Muencheną, Vitalis Dragūnevičius ir A. B. Petravičius — į Paryžių studijuoti meno.

• Hartfordo skautai rengia Naujų Metų sutikimą, į kurį žada kviešti visą rytinių pakraščių jaunimą.

• New Yorko "Sviesa" savo tradicinio Naujų Metų sutikimo šiemet nerengs. Gaila, kad Lietuvių Bendruomenės įtaka New Yorko tuo reiškiasi, kad jos "la-būri" tūri nustoti veikti tie, kurie be priekaištų veikė ligi šiol.

• Urbanos santariečiai lapkričio mėn. 9 d. turėjo susirinkimą. Buvo diskutuotas mišrių šeimų klausimas.

• CHICAGOS STUDENTŲ

SAJUNGOS skyrius praneša studentijai ir Chicagos visuomenei, kad šiais metais draugijos valdyba ruošia nepaprastai iškilmingą Naujųjų Metų sutikimą. Sutikimas įvyks SHERRY HOTEL, viename iš gražiausių, esančių ant Michigano ežero kranto, viešbučių. Pusofoje viešbučio salėje gros puikus, dažnai girdimas per NBS ir CBS radijo stotis, europietiško žanro Don Fernando orkestras. Svečiai turės atskirus staliukus ir bus vaišinami specialiu viešbučio patarnautojų. Svečiai prašomi atvykti vakariniiais rūbais. Salėje taip pat veiks įvairūs bufetai. Rengėjų ypatingas dėmesys bus atkreiptas į ballaus iškilmy pajavairinimą.

Chicagos valdyba šiuo ruošiamu Naujųjų Metų sutikimu yra pasiryžusi atgaivinti buvusias Nepriklausomoje Lietuvoje studentijos tradicijas.

RYTINIAI PAKRAŠČIAI SUSITINKA:

Lapkričio 20 d. New Yorko santariečių rengiamame didžiuliam koncerte, Brooklyne, N. Y.

Gruodžio 11 d. Bostono-Brocktono santariečių rengiamame Lietuviškojo Seminaro iškilmingame atidaryme, Bostone.

Gruodžio 31 d. Hartfordo skautų rengiamame Naujų Metų sutikime, Hartforde, Conn.

BIRUTĖS DOVANOS

Baltic Bendrovės nutarimu pirmosios Birutės saldainių gamybos dovanos paskirstytos ir jas gauna:

Pirmoji Birutės Saldainių pagaminta dėžė dovanojama lietuvaitei tremtinei Europoje — jau kelinti metai skausmų kankinamai Vandutei Lingytei, kurios griaudinga istorija mus visus sujaudino. Ji šiandien turi 13 metų, o jau 8 metus guli grip-sė ligoninėje. Ji nematė vaikystės džiaugsmo, tegu bent ši dovanėlė praskaidrina jos dienas.

Garbingos Lietuvos Didž. Kunaišties Birutės vardo moterų draugijos pirmininkei p. Sofijai Oželeni, Chicago, Ill.

Lietuvių Moterų Draugijos Moterų Vienybės pirmininkei p. Paulinai Šimėnienai, New Yorke, N. Y.

Jaunosios kartos atstovei, prof. V. K. Jonyno dukrelei Giedrutei, New York, N. Y.

Gaminame lietuviško skonio šokoladinius saldinius Birutė. "Birutė" platinama Jungtinėse Valstybėse, Kanadoje ir Pietų Amerikoje.

"Birutė" taip pat siunčiama ir į Europą.

Birutės saldainiai turi trigubą įpokavimą, tinkama ir tolimoms siuntoms.

"Birutės" saldainių lietuviško stiliaus spalvotas dėžutės piešė prof. V. K. Jonynas. Spausdino vienintelė Amerikoje lietuvių litografinė spaustuve "Patria", Stamford, Conn.

Birutės Saldainių kaina visur vienoda:

1 svaro dėžutė \$2.70.
2 svarų " \$5.20.

Užsakant tiesiog iš mūsų bendrovės nemažiau 4 svarų — nuolaida. Kiekvienas svaras po \$2.50 su mūsų pristatymu.

Lietuviškomis parduotuvėms duodama atitinkama nuolaida.

Reikalingi platintojai (agentai).

BALTIC CO.

P. O. BOX 96, 337 UNION AVE., BROOKLYN 11, N. Y. TEL. EV 4-1232

Cleveland IR APYLINKĖSE

Lietuvos Kariuomenės šventė Clevelande

L. S. Ramovės Clevelando skyrius, ruošia Lietuvos kariuomenės 36 metų įsikūrimo iškilmingą paminėjimą ir Lietuvos laisvės kovose žuvusiųjų pagerbimą.

Minėjimo tvarka:

Lapkričio 19 d., penktadienį, įprastu laiku, per lietuvių radijo valandą, bus transliuojama karinio turinio programa, paruošta ramovėno Balio Augino, žodį tars L. S. Ramovės atstovas.

Lapkričio 21 d. 10 val. mišios už žuvusius Lietuvos laisvės kovose, šv. Jurgio parapijos bažnyčioje.

Lapkričio 21 d., sekmadienį, tuoj pat po pamaldų, Lietuvių salėje iškilmingas minėjimas.

Kariuomenės šventės proga kalbės inž. Pijus Žiūrys.

Minėjimo programą atliks Čiurlionio ansamblis, vadovaujamas Alfonso Mikulskio.

Lietuvos kariuomenės šventę ir žuvusiųjų pagerbimą maoniai kviesiame dalyvauti visus Clevelande gyvenančius lietuvius.

Įėjimas laisvas.

Sužeistas Dr. S. Tamošaitis išvažiuodamas iš Clevelando į Floridą, kelionėje per Tenn. valstybę, susiduręs automobiliams, buvo sunkiai sužeistas. Sulaužyta dešinė ranka ir dešinė koja. Gydomas ligoninėje.

Kiti drauge keliavusieji, p. Tamošaitienė, sūnus ir uošvėnė, beveik nenukentėjo.

Dr. S. Tamošaitiui linkime greitės sveikatos.

Kad skleistųsi Rūta ir balta Lelija!

Clevelando Skautų Vietininkijos rudens lauzas, skirtas lietuviškai dainai, sekmadienį — lapkr. 14 d., lietuvių salėje — praejo nepaprastai puikioje nuotakoje. Skambėjo skautiškos dainos, aidėjo sutartinės, gaudė varpai ir pn. Daugumą skautiškųjų dainų vedė pats jų autorius sktn. Vilius Bražėnas iš Stamford, Conn. Jis yra Lietuvos Skautų Brolijos vyriausias lauzavedys, o tuo pačiu ir buvo tas dinamiškas impulsas visai lauzo programai. Pasitempė ir jaunieji programos dalyviai, nepaprastai puikios buvo viešnios skautės su jų našlio piršlybų improvizacija. Tarpais buvo pasigesta skambesnių svečių balsų, tačiau ir jie įsitraukė dainosna, lietuvių salės skliautai aidėjo nuo visų kartu dainuotų dainų.

Linkėtina, kad tokie rudens lauzai taptų Clevelando skautų tradicija. Jaunimas ir daina mėgiama clevelandiečių tarpe — tai rodo gausūs sveikinimai ir skelbimai šio lauzo programoje. Skautai savo bičiuliams taria nuosirdų dėkui už jų norą supratimą ir pastangą parėmimą. — SKS —

Smuikininkė Kuprevičiūtė ir pianistas A. Kuprevičius

lapkričio mėn. 22 d. 8:30 val. koncertuoja Cleveland Music School Settlement salėje. Bus išpildyta Juliaus Gaidelio, Mozarto ir Prokofieff kūriniai.

Muzikos mokykla, išsiuntinėdama laikraščiams pranešimus apie koncertą, pažymi, kad tai lietuvių muzikų — sesers ir brolio koncertas. Duoda ir abiejų muzikų trumpas biografijas.

J. ir Stp. Nasvyčiai

buvo išvykę į Torontą aplankyti žento inž. Augustinavičiaus, kuris ten stato bažnyčią. Ta proga aplankė p. Balutienę ir daug kitų pažįstamų.

Mažosios Lietuvos Bičiulių Draugijos

visuotinis narių susirinkimas, šaukiamas advokato Juliaus Smetonos raštinėje 7039 Superior Ave. (antras augštas), patalpa 109. 8. m. šeštadienį, lapkričio 20 dieną 7 val. vakaro.

Susirinkime bus renkama Draugijos valdyba, priimti draugijos įstatai ir aptarti veiklos einamieji reikalai. Kadangi ne visi įsirašę į Draugiją nariais yra davę savo adresus, tat asmeniniai pakvietimai į susirinkimą nebus siunčiami. Tiek įsirašę į draugiją nariais, tiek įstoje į ją susirinkimo metu, prašomi 2 dol. nario mokesčio sumokėti susirinkime.

Atsilankyti į susirinkimą prašome punktualiai, 7 val. vakaro.

Laikinoji Valdyba

Smuik. E. Kuprevičiūtės koncertas

Gruodžio mėn. 10 d. (penktadienį) 8 val. vakaro Institute of Music salėje, 3411 Euclid Ave. įvyks Elenos Kuprevičiūtės smuiko recitalis.

Programoje Tartino, Bacho, Griego, Paganini, Budriūno ir kt. kūrinių.

Prie fortepiono pianistas Andrius Kuprevičius.

Pakvietimai į recitalį iš anksto gaunami "Dirvos" redakcijoje, Spaudos Kioske ir pas platintojus.

Koncertą rengia 68-tas Balso skyrius.

Domicelė Kazlauskaitė-Griepelė

pajieško savo draugų Elzbieta ir Veronikos Skenkaičių, kilusių iš Skirpstikių kaimo, Prienų parapijos. Rašyti: 524 E. 110 St., Cleveland 8, Ohio.

Dr. Donald L. Kweder

OPTOMETRIST

praneša, kad atidarė akių tikrinimo kabineta 7039 SUPERIOR AVE. ROOM 107

Priėmimo valandos nuo 10 iki 6 val. vakaro, trečiadieniais ir penktadieniais nuo 9 iki 1 val. Antradieniais ir ketvirtadieniais vakarais.

Telefonai: Ofise EX 1-3306, namuose EN 1-5299 (45)

FRIENDLY FLOWER SHOPPE

Nebrangios gėlės vestuvėms, laidotuviams ir kitiems reikams. Įvairūs naujai gauti augalai, papuošalai dovanoms. Lietuviški "Rūta" saldainiai.

Didelis KALEDINIŲ ATVIRUČIŲ pasirinkimas ATIDARYTA NUO 10 RYTO IKI 8 V. VAK. IR SEKMADIENIAIS 6901 SUPERIOR AVE. TELEF.: HE 1-6339

BALTIC Supply Company

Dėl informacijų skambinti kasdien telef. KE 1-0210, arba trečiadieniais nuo 7 iki 9 v. p. p. kreiptis į Baltic atstovą "Dirvos" namuose 1272 E. 71 (jeiti iš įvažiavimo).

Pasinaudokite Baltic patarnavimu pirkdami Kalėdų dovanas.

LAISVAS PLYTINIS NAMAS

vienos šeimos, 6 dideli kambariai, poilsio kambarys, Hiller Avenue.

Vienų metų vienos šeimos medinis. Netoli East Park Dr.

Dviejų šeimų, 5x5 kamb., naujas gaso šildymas. East 185 Street.

Trys nuosavybės, tarp Lake Shore ir East 185 St., netoli Naujosios parapijos. Galima nupirkti su mažu įmokėjimu.

C. G. O'BELL REALTY

17572 Lake Shore Blvd. IV 1-0239

K. ir E. Gaizučiai
lapkričio mėn. 2 d. susilaukė dukters Vidos-Onos.

Balašaičiai ir Žižniauskienė
persikėlę į naują butą ir dabar gyvena — 1442 Ansel Rd.

Danutė Bielskytė ir Samsonas Žilius

lapkričio mėn. 20 d. 10 val. ryto susituokia Our Lady of Fatima bažnyčioje.

Jonačiai ir Barniškaitė

persikėlę į kitą butą. Dabartinis adresas: 8817 Esterbrook Ave. Tel.: MU 1-4618.

Z. Jakulis su šeima

persikėlę į savo namus — 1245 E. 125 St.

Surinkta \$104

Vandutės Lingytės, gulničios gipso lovelėje apie 9 metus, gydymo išlaidoms padengti aukojo: Po \$10.00 Mary Vanagas, Ant. Bujokas, Z. Obelenis. Po \$5.00: Pr. ir El. Stempuziai, Kaz. Obelenius, Jul. ir A. Kazėnai, B. S. ir L. ir Br. Kazėnai.

Po \$3.00: V. Matulevičius, J. ir M. Svarcai. Po \$2.00: N. Aukštuoliene, P. Zigmantas, K. Zukas, A. Kijauskas, Ir. Svelnienė, Zigm. Dautartas, V. Juodis, A. Laikūnas, E. Skrabulytė, E. Ilenda, A. Steponavičius, K. Ivanauskas, V. Benokraitis, B. Vasiljauskienė, R. Degesienė, V. Bakūnas. Po \$1.25: J. Juozaitis.

Po \$1.00: J. Stempuzis, K. Sirvinskis, M. Trainauskas, Pr. Židonis, J. Milašauskas, L. Sargys, A. Garkauskas, B. Grauzėnis, Eimutienė, J. Bružas. Po \$0.50: K. Balčišis.

Viso surinkta \$104.75.

Pinigai pasiųsti Balso Centru.

Z. Obelenis, 7517 Lockyear Ave.

Kambarys vyrui,

patogus, lietuvių šeimoje. Yra ir garažas. Sautki: HE 1-6253.

Atstovas:

VICTOR BANIONIS ofise UT 1-0323 namuose SW 1-9568

J. CIJUNSKAS LAIKRODININKAS

Taiso ir parduoda laikrodžius apyrankes ir kitas brangenybes. Sąžiningas ir garantuotas darbas prieinamomis kainomis.

6210 Dibble Ave., Cleveland 3, Ohio Tel.: EX 1-0376

REMONTO DARBAI

Atlieku mažus ir pagrindinius namų remontus, tinko darbus, medžio darbus ir dažymą bei dekoravimą.

V. RICKUS-RICEVICIUS Tel. HE 2-0683 1505 Addison Rd.

DIRVA

LAUKIA

JOSŲ TALKOSI

KAVINĖ-SALIŪNAS, ATIDARYTA NAUJA

ATLANTIC CAFE

PATOGI UŽEIGA VISIEMS LIETUVIAMS.

Savininkas A. KAZAKEVICIUS

7805 Superior Ave. Telef. EN 1-9451

Mūsų prekybinė garbė paremta 40 metų praktika parenkant medžiagų rūšis ir už jas garantuojant.

Mes nelaikom antros rūšies medžiagų, o jų kainos žemesnės negu bet kurioj kitoj krautuvėj.

WOLFS FABRICS

7012 Superior Ave. EN 1-3764

SUMUSTINIAI, GERIMAI, SODA.

MARNELL'S

7023 Superior Avenue

Saldainiai, Riešutai, Popkornai

Cia susitikit savo draugus po pamaldų

Geriausia kava mieste

JUOZAS KAMAITIS

atidarė NAUJŲ BATŲ PARDUOTUVĘ ir taisymo dirbtuvę

1389 East 65 St. (kampas Wade Park ir 65 St.)

Telef. HE 2-2615

Naujų batų ir pataisymo kainos daug žemesnės negu kitur.

Neatideliokit, ateikit į mano krautuvę ir įsitikinkit. Jūs būsit patenkinti. (52)

JUMS GERI NAMAI

E. 118 — St. Clair, labai geram stovy, vienos šeimos namas, 2 garažai, naujas gaso šildymas.

Dviejų šeimų, po 5 kambarius, du kambariai trečiam augšte, garažai, gaso šildymas.

E. 81 — Superior dviejų šeimų po 6 kambarius, didelis sklypas, gaso radiatorių šildymas. Labai geras namas.

RAY NAUSNERIS, Namų prekyba; namų baldų ir automašinų apdrauda.

UL 1-3919 LI 1-9216 11809 St. Clair

Chimes Realty 1188 E. 79 St.

GERI NAMAI

Lake Shore Blvd., arti ežero. E. 143 St., dviejų šeimų namas. Du garažai, didelis sklypas. Kaina \$12.500.

Atstovas: VICTOR BANIONIS ofise UT 1-0323 namuose SW 1-9568

J. CIJUNSKAS LAIKRODININKAS

Taiso ir parduoda laikrodžius apyrankes ir kitas brangenybes. Sąžiningas ir garantuotas darbas prieinamomis kainomis.

6210 Dibble Ave., Cleveland 3, Ohio Tel.: EX 1-0376

REMONTO DARBAI

Atlieku mažus ir pagrindinius namų remontus, tinko darbus, medžio darbus ir dažymą bei dekoravimą.

V. RICKUS-RICEVICIUS Tel. HE 2-0683 1505 Addison Rd.

DIRVA

LAUKIA

JOSŲ TALKOSI

KAVINĖ-SALIŪNAS, ATIDARYTA NAUJA

ATLANTIC CAFE

PATOGI UŽEIGA VISIEMS LIETUVIAMS.

Savininkas A. KAZAKEVICIUS

7805 Superior Ave. Telef. EN 1-9451

Mūsų prekybinė garbė paremta 40 metų praktika parenkant medžiagų rūšis ir už jas garantuojant.

Mes nelaikom antros rūšies medžiagų, o jų kainos žemesnės negu bet kurioj kitoj krautuvėj.

WOLFS FABRICS

7012 Superior Ave. EN 1-3764

SUMUSTINIAI, GERIMAI, SODA.

MARNELL'S

7023 Superior Avenue

Saldainiai, Riešutai, Popkornai

Cia susitikit savo draugus po pamaldų

Geriausia kava mieste

JUOZAS KAMAITIS

atidarė NAUJŲ BATŲ PARDUOTUVĘ ir taisymo dirbtuvę

1389 East 65 St. (kampas Wade Park ir 65 St.)

Telef. HE 2-2615

Naujų batų ir pataisymo kainos daug žemesnės negu kitur.

Neatideliokit, ateikit į mano krautuvę ir įsitikinkit. Jūs būsit patenkinti. (52)

JUMS GERI NAMAI

E. 118 — St. Clair, labai geram stovy, vienos šeimos namas, 2 garažai, naujas gaso šildymas.

Dviejų šeimų, po 5 kambarius, du kambariai trečiam augšte, garažai, gaso šildymas.

E. 81 — Superior dviejų šeimų po 6 kambarius, didelis sklypas, gaso radiatorių šildymas. Labai geras namas.

RAY NAUSNERIS, Namų prekyba; namų baldų ir automašinų apdrauda.

UL 1-3919 LI 1-9216 11809 St. Clair

Chimes Realty 1188 E. 79 St.

GERI NAMAI

Lake Shore Blvd., arti ežero. E. 143 St., dviejų šeimų namas. Du garažai, didelis sklypas. Kaina \$12.500.

Atstovas: VICTOR BANIONIS ofise UT 1-0323 namuose SW 1-9568

J. CIJUNSKAS LAIKRODININKAS

Taiso ir parduoda laikrodžius apyrankes ir kitas brangenybes. Sąžiningas ir garantuotas darbas prieinamomis kainomis.

6210 Dibble Ave., Cleveland 3, Ohio Tel.: EX 1-0376

REMONTO DARBAI

Atlieku mažus ir pagrindinius namų remontus, tinko darbus, medžio darbus ir dažymą bei dekoravimą.

V. RICKUS-RICEVICIUS Tel. HE 2-0683 1505 Addison Rd.

DIRVA

LAUKIA

JOSŲ TALKOSI

KAVINĖ-SALIŪNAS, ATIDARYTA NAUJA

ATLANTIC CAFE

PATOGI UŽEIGA VISIEMS LIETUVIAMS.

Savininkas A. KAZAKEVICIUS

7805 Superior Ave. Telef. EN 1-9451

Mūsų prekybinė garbė paremta 40 metų praktika parenkant medžiagų rūšis ir už jas garantuojant.

Mes nelaikom antros rūšies medžiagų, o jų kainos žemesnės negu bet kurioj kitoj krautuvėj.

WOLFS FABRICS

7012 Superior Ave. EN 1-3764

SUMUSTINIAI, GERIMAI, SODA.

MARNELL'S

7023 Superior Avenue

Saldainiai, Riešutai, Popkornai

Cia susitikit savo draugus po pamaldų

Geriausia kava mieste

JUOZAS KAMAITIS

atidarė NAUJŲ BATŲ PARDUOTUVĘ ir taisymo dirbtuvę

1389 East 65 St. (kampas Wade Park ir 65 St.)

Telef. HE 2-2615

Naujų batų ir pataisymo kainos daug žemesnės negu kitur.

Neatideliokit, ateikit į mano krautuvę ir įsitikinkit. Jūs būsit patenkinti. (52)

JUMS GERI NAMAI

E. 118 — St. Clair, labai geram stovy, vienos šeimos namas, 2 garažai, naujas gaso šildymas.

Dviejų šeimų, po 5 kambarius, du kambariai trečiam augšte, garažai, gaso šildymas.

E. 81 — Superior dviejų šeimų po 6 kambarius, didelis sklypas, gaso radiatorių šildymas. Labai geras namas.

RAY NAUSNERIS, Namų prekyba; namų baldų ir automašinų apdrauda.

UL 1-3919 LI 1-9216 11809 St. Clair

Chimes Realty 1188 E. 79 St.

GERI NAMAI

Lake Shore Blvd., arti ežero. E. 143 St., dviejų šeimų namas. Du garažai, didelis sklypas. Kaina \$12.500.

Atstovas: VICTOR BANIONIS ofise UT 1-0323 namuose SW 1-9568

J. CIJUNSKAS LAIKRODININKAS

Taiso ir parduoda laikrodžius apyrankes ir kitas brangenybes. Sąžiningas ir garantuotas darbas prieinamomis kainomis.

6210 Dibble Ave., Cleveland 3, Ohio Tel.: EX 1-0376

DIRVA

THE FIELD

Redakcijos ir administracijos adresas — DIRVA, 1272 East 71 St., Cleveland 3, Ohio. — Telefonas: HEnderson 1-6344. Redaktorius Belys GAIDŽIONAS (buto telefonas: GL 1-3976).

Didžiausias dėmesys Vasario 16 Gimnazijai

(KRASTO VALDYBOS PIRMININKO
PR. ZUNDĖS PRANEŠIMAS)

Vasario 16 gimnazija tiek savo reikšme, tiek savo apimtimi yra didžiausias Krašto Valdybos darbas. Gimnazijos išlaikymui lešoms sukelti reikia padėti daug darbo. Niekada apie tautinę tos gimnazijos reikšmę mūsų jaunimo auklėjime, jau vien ir socialiniu požiūriu yra pateisinamos Valdybos dedamos pastangos: daugmaž kas dešimtos mūsų Bendruomenės šeimos vaikas gauna ten nemokamą išlaikymą.

Šiuo metu kaip tik sukanka penki metai, kai Kr. V-bai kilo mintis įsteigti tą Vasario 16 gimnaziją. Nuo pat pirmosios dienos gimnazijos paskirtis buvo visiškai aiški. Kaip jau pats jos vardas rodo, ji turi būti išlaikoma, kas visus lietuvius be pažiūrų skirtumo jungia ir privalo jungti: sava kalba, savas raštas, sava tautinė kultūra ir tautinėje dvasioje išaukletas jaunimas, kuris pasvestų savo jėgas kovai dėl Lietuvos laisvės.

Gimnazija nuolat augo ir stiprėjo. Bet ir to, kas yra padaryta, dar maža. Reikia sutraukti gimnazijon stipriausias jėgas, netik savo mokslinėms išnimis, bet stipriausias savo pasiryžimui ir sugebėjimui auklėti gimnaziją lankanti jaunimą sąmoningais ir visiškai Lietuvai pasišventusiems jaunuoliams ir jaunuolėms. Kad gimnazijai būtų pripažintos valstybinės teisės, gimnazijoje turi būti pilnas cenzuroto mokytojų sąstatas. Dabar to negalima pasakyti. Valstybinių teisų gimnazijai pripažinimas yra susijęs ir su galimybe gauti iš vokiečių materialinę paramą.

Ilgijus Vasario 16 gimnazijai nekilnojama nuosavybė ir įrengtą mūsų Bendruomenės teisme kaip juridinį asmenį, Krašto Valdyba pasidarė formaliai atsakinga prieš Mokesčių Įstatą ir kitas institucijas už gimnaziją. Gimnazijos išlaikymas reiskia ne tik mokinių aprūpinimą ir mokytojų atlyginimą išmokėjimą, bet — svarbiau-

sia — sukėlimą tų lėšų. Pajamų gimnazijos išlaikymui pagrindinis šaltinis yra rėmėjų būreliai. Tikimasi būrelių skaičių dar išplėsti. Iš didžiųjų tarptautinių fondų paramos gauti iki šiol dar nepavyko. Tik iš šveicarų organizacijų buvo gauta lėšų gimnazijos rūmams.

GINNAZIJOS RŪMAI

Gimnazijos rūmų vajui sukelti, plačioji lietuvių visuomenė labai nuoširdžiai atsiliepė ir Kr. V-bos kreipimasi ir įsijungė į talką. Salia akcijos užsienyje, visą laiką buvo daromos pastangos gauti tam tikslui paramos iš vokiečių. Čia gal toji parama pirmoje eilėje realizuosis.

Svarbieji gimnazijos įrengimai ir remontai buvo baigti per reitų metų gale ir, metų pradžioje gimnazijai čia persikėlus, vasario mėn. 16 d. įvyko iškilmingas Vasario 16 gimnazijos rūmų pašventinimas. Ateityje būtina gimnazijai reikalinga plėstis, reikia daugiau patalpų bendrabučiui, kabinetams, reikia sporto salės ir savo koplyčios. Reikia pasiekti, kad ne tik savo darbu, bet ir savo išvaizda Vasario 16 gimnazija būtų visų lietuvių pasididžiavimas. Gimnazija turi liudyti pasauliui, kad lietuvių tauta nėra mirusi, bet gyvena ir gyvena. Kr. V-bos vardu padėkojo visoms lietuvių organizacijoms ir sąjūdžiams, o ypatinai nenuilstamiems bendradarbiams talkininkams, rėmėjams ir aukotojams, kurių dėka gimnazija buvo iki šiol išlaikyta ir įkurdinta nuosavuose rūmuose.

Prie švietimo darbų pažymėtinos ir vasaros vaikų stovyklos. Krašto Valdyba šiemet buvo suorganizavusi šią stovyklą Vasario 16 gimnazijos patalpose ir joje 2 savaites stovyklavo 64 vaikai.

Prie Kr. V-bos veikia knygų leidykla "Bendrija". Per apy-
skaitinius metus leidykla yra išleidusi tris knygas. Spaudoje

yra dar du leidiniai ir jau sutarta su autoriais dėl naujų knygų išleidimo.

Per Krašto Valdybos leidžiamą Informacijos biuletinį teikiama spaudai medžiaga iš viso labai daug padeda palaikyti užjūrio lietuvių bendruomenės susidomėjimą Vokietijos lietuviais. Krašto Valdyba taip pat dalyvauja per savo atstovą "Europos Lietuvis" leidimo taryboje.

Ypatinai artimas yra bendradarbiavimas su lietuvių bendruomenėmis Europoje. Tas bendradarbiavimas jau įgavo ir pastovesnes formas. Veikia PLB Europos kraštų Generalinis Sekretoriatas, kurio pareigas jau antru kartu pavedama eiti Vokietijos Krašto Valdybai.

Prie paskirų Vokietijos kraštų vyriausybės veikia taip vadinamos Patariamiosios Tarybos Užsieniečių Reikalams, į kurias įeina ir lietuvių atstovai. Tenka bendradarbiauti Kr. V-bai su Jungtinių Tautų Augstuoju Komisarų Tremtinių Reikalams ir ypatinai su jo pavaduotoju

tenka bendradarbiauti su lietuvių bendro likimo draugais, kitų tautybių tremtiniais. Lietuvių, latvių ir estų centro komitetai yra sudarę Baltų Centro Tarybą; Krašto Valdyba yra narys bendrinės užsienio tremtinių organizacijos Vokietijoje (Zentralverband Ausländische Flüchtlinge).

Kr. V-bos Pirmininkas pareiškė, kad Kr. V-bos darbų pasisekimas pirmoje eilėje priklauso nuo Bendruomenės vieningumo. Iki šiol buvo eita nesidairant nei į kairę nei į dešinę ir tik tas kelias yra tikrasis Bendruomenės kelias, kuris veda į šviesesnį mūsų tautos rytojų.

Buvę tremtiniai, nepamirškite likusių niūriose stovyklose savo draugų. Bent vieną kartą metuose aukokite jiems vienos dienos uždarbį!

PAVERGTOJE TĖVYNĖJE

KARO MUZIEJAUS
SODELIS

Karo Muziejaus sodelyje Kaune visi kryžiai pašalinti, nuverstas Nežinomam Karui pastatytas paminklas ir Laisvės statula. Vietoje jų pastatytas paminklas kruvinajam čekos budeliui Dzeržinskiui. Karo Muziejaus vidus bolševikiškai pertvarkytas, pats muziejus pavadintas "Karo istoriniu muziejum" ir pritaikytas raud. armijos bei kompartijos propagandai. Muziejaus laikrodžio eina, o kurantai subolševikinti. Tebėra ir patrankos, tačiau Muziejaus sodelyje jokių iškilmų nėra.

Prezidentūroj įsikūrusi rusų kariuomenės įgula, buv. Min. Kabineto rūmuose — įstatai kom. partijos Kauno miesto komiteto kai kurie skyriai. Prisi-
kėlimo bažnyčios kryžių nuimtas, joje pačioje 1952-53 metais buvo popieriaus sandėlis, ateity žada įtaisyti fabriką. Prekybos ir Pramonės rūmuose yra Kauno miesto viešoji biblioteka. Buv. Chemijos Instituto griuvėsiai baigiami valyti. "Maisto" fabri-
kui uždėti stogai. Taupomųjų Kasų rūmuose įstatais miesto vykdomasis komitetas (savivaldybė). Karininkų Ramovėj — raud. armijos "namai". Abu keltai, kadangi buvo per karą nesunaikinti, tebeveikia.

Geležinkelio tiltas atstatytas, bet per jį pėsčiųjų nelaidžia eiti. Žmonės ir vežimus kelia gretimai keltas. Tik per potvynius, kai eina, ledai ir keltas negali veikti. Žmonės, leidžiami per gelež. tiltą, tačiau ir čia viešpatuoja bolševikiška tvarka, būtent — kai vienam gale susidaro būrys po 100-150 žmonių ir kiltam vėl į kiltą, tai susirinkusieji, iš pakeičio ir iš užpakalio lydimi geležinkelio MVD sargybinų, per tiltą pervedami. Potvynių metu, keltui neveikiant, bolševikai pasipelnijimo tikslais sugalvoja ir kitokią transporto priemonę, tada per tiltą leidžiami važonai, bet už pervežimą reikia mokėti nemazą atlyginimą.

Vilijampolės tiltas neatstatytas, yra tik laikinis, medinis, siauras. Alekso tiltas atstatytas, bet konstrukcija pakeista, ir jis pats truputį prapleistas. Panemunės tiltas neatstatytas. Ligi šiol buvo įtaisyti 2 kabantieji liptai, kuriais eidavo žmonės po vieną į vieną pusę ir po vieną — į kitą. Kadangi liptai siūbuoja, dėl to senesnio amžiaus žmonės ir moterys jais mažai naudojo.

Atstatyta ir Kauno geležinkelio stotis, tačiau ji toli gražu nėra tokia "šviesi", kaip apie ją skelbia bolševikai. Buvusio "Lozanoj" įstatais geležinkelio MVD, o priešais ją yra "Orso" ("atskiros darbininkams aprūpinti organizacijos") kraituvės. "Orso" bufetas veikia ir geležinkelio stoty. "Orsas" yra tiesiai Maskvai priklausanti prekyba, kuri turi savo skyrius geležinkelių bei vandens transporto rajonuose. Prekiaujama ne tik maisto produktais ir drabužiais, bet ir visais kitais daiktais: lo-
vomis, motociklais, dviračiais.

Sveicarų laikraščių žiniomis, pastebi "IL MESSAGGERO" sovietai Baltijos kraštuose šiuo metu stato didelius aerodromus, kurių vienas didžiausių randasi Kruspiulyje. Šioji bazė turės 4 milžiniškus takus sunkiesiems bombonešiams ir bus specialia autostrada sujungtas su kitu mažesniu aerodromu skirtu sprausminiams naikintojams.

Pereitis vasaros galę sovietai beveik visus pėstininkų dalinius perkėlė į Rytų Prūsiją ir Lenkiją. Jų vieton iš gilumos buvo atsistatę labai stiprūs aviacijos daliniai. Tokiu būdu ypatingai

Miškų praretinimas, maisto stoka, kolchozų įvedimas paskutiniuoju laiku labai susilpnino partizanų padėtį.

Sveicarų laikraščių žiniomis, pastebi "IL MESSAGGERO" sovietai Baltijos kraštuose šiuo metu stato didelius aerodromus, kurių vienas didžiausių randasi Kruspiulyje. Šioji bazė turės 4 milžiniškus takus sunkiesiems bombonešiams ir bus specialia autostrada sujungtas su kitu mažesniu aerodromu skirtu sprausminiams naikintojams.

Pereitis vasaros galę sovietai beveik visus pėstininkų dalinius perkėlė į Rytų Prūsiją ir Lenkiją. Jų vieton iš gilumos buvo atsistatę labai stiprūs aviacijos daliniai. Tokiu būdu ypatingai

Prieš ateinančias šventes Stepas Zaborškas žymiai atpigino savo leidinius: I g. šėniaus "Raudonasis Tvanas" dabar parduodamas po \$2.00 (buvo \$3.50). J. Paukštelio "Kaimynai" dabar parduodami po 1.50 (buvo \$2.50).

Pasinaudokite proga ir šias knygas tuoj įsigykite. Pinigus siųskite: DIRVA, 1272 E. 71 St., Cleveland 3, Ohio

Seniausias ir gražiausias ilnas rytuotas lietuviškos minties žurnalas

MARGUTIS Isteigė kompozitorius A. VANAAGUTIS Kaina metams \$3.00 Chicago 36, Ill 8755 So. Western Ave

atlieka įvairius spaudos darbus. Jūs galite pigiai kaina atsispausdinti profesines korteles, įvairias blankas, vakuus, plakatus ir kt. karams bilietus, vestuvių pakvietimus. Užsakymai priimami ir paštu. DIRVA — 1272 East 71 St. Cleveland 3, Ohio Telef.: HE 1-6344

Nacinės Vokietijos mokslininkai, raketų (V 2) specialistai, dabar gyveną Birmingham, Ala., gauti JAV pilietybę. Iš kairės: Magnus von Braun ir žmona, Konrad Dannenberg, žmona ir jų sūnus, Dr. Werner von Braun. Pastarasis Vokietijoje buvo V 2 raketų gamybos viršininkas. Jis pilietybę gaus balandžio mėn.

Kautynės bažnyčioje

Vienas iš didžiausių Romos nepriklausomų laikraščių "IL MESSAGGERO" savo XI. 6 dienos laidoje duoda žinią apie sovietinių aviacijos bazių statymą Baltijos valstybėse ir apie partizanų susirėmimą su MVD Rygos šv. Mato bažnyčioje. Kalbama, kad žinia, rašo laikraštis, buvo gauta "Tribuna de Geneve" korespondento Skandināvijoje ir išspausdinta daugelyje šveicarų laikraščių.

Štraipsnyje pažymima, kad nežinint jau dešimt metų besitęsiančios sovietinės okupacijos Baltijos kraštuose, tenai vis dar veikia stiprios antikomunistinės grupės. Gautomis žiniomis iš Skandināvijos neseniai Rygoje, šv. Mato bažnyčioje įvyko tikras mūšis tarp antikomunistinių partizanų ir MVD dalinių. Kaip žinoma, rašo laikraštis, partizanai labai dažnai keičia savo slapstymosi vietas, kad lengviau išvengtų specialių MVD dalinių medžioklės. Tokiu būdu jie neseniai buvo pasirinkę mišietę Rygos bažnyčią, kurioje jie buvo įtaisę ginklų sandėlį. Vienam asmeniui išdavus, jie buvo bažnyčioje užklupti sovietų su kuriais susikovė prieš didįjį altorių, o paskui vienoje šalutinėje kriptoje. Didžiama partizanų buvo nukauta, gi likusieji buvo vietoje sušaudyti. Bažnyčios klebonas Peter Midnis, už bendradarbiavimą su partizanais, buvo ištremtas į Sibirą.

Padėties rimtumas Baltijos kraštuose matomas ir iš to, kad po 10 okupacijos metų sovietai šias teritorijas vadina "Baltijos karo teatru".

Miškų praretinimas, maisto stoka, kolchozų įvedimas paskutiniuoju laiku labai susilpnino partizanų padėtį.

Sveicarų laikraščių žiniomis, pastebi "IL MESSAGGERO" sovietai Baltijos kraštuose šiuo metu stato didelius aerodromus, kurių vienas didžiausių randasi Kruspiulyje. Šioji bazė turės 4 milžiniškus takus sunkiesiems bombonešiams ir bus specialia autostrada sujungtas su kitu mažesniu aerodromu skirtu sprausminiams naikintojams.

Pereitis vasaros galę sovietai beveik visus pėstininkų dalinius perkėlė į Rytų Prūsiją ir Lenkiją. Jų vieton iš gilumos buvo atsistatę labai stiprūs aviacijos daliniai. Tokiu būdu ypatingai

Prieš ateinančias šventes Stepas Zaborškas žymiai atpigino savo leidinius: I g. šėniaus "Raudonasis Tvanas" dabar parduodamas po \$2.00 (buvo \$3.50). J. Paukštelio "Kaimynai" dabar parduodami po 1.50 (buvo \$2.50).

Pasinaudokite proga ir šias knygas tuoj įsigykite. Pinigus siųskite: DIRVA, 1272 E. 71 St., Cleveland 3, Ohio

Seniausias ir gražiausias ilnas rytuotas lietuviškos minties žurnalas

MARGUTIS Isteigė kompozitorius A. VANAAGUTIS Kaina metams \$3.00 Chicago 36, Ill 8755 So. Western Ave

PAVERGTOJOS JUNGTTINĖS TAUTOS REIKALAUJA

sustabdyti deportacijas, grąžinti namo deportuosius, iširti moters padėtį pavergtuose kraštuose, sustabdyti laisvojo pasaulio prekybą su bolševikais, kurie per prekybą siekia pasaulio subolševikinimo.

Lapkričio 7 ir 8 dd. New York'e buvo tęsiama Pavergtųjų Jungtinių Tautų sesija, skirta išimtinai žmogaus teisėms ginti pavergtuose kraštuose. Dienotvarkėje buvo prievartos darbai, deportacijos, moters padėtis, Rytų-Vakary prekyba.

Seimo 7-ji posėdį pradėdama, Vengrijos delegacijos pirmininkas atkreipė ypatingai dėmesį į paskutiniu metu sklėdžiamą Rytų-Vakary sambūvio (koegzistencijos) mintį, pabrėždamas, kad negali būti sambūvio tarp jėga ir prievarta bei pavergimu atremto pasaulio ir pasaulio, atremto artimo meile, laisvės ir teise. Po to sekė eilė pranešimų ir priimtų rezoliucijų. Čia pasisakė visos pavergtosios tautos.

Bagdamas savo 8-ji posėdį, Pavergtųjų Tautų Seimas priėmė rezoliuciją dėl rinkimo įrodymų nusikaltimams prieš žmogaus teises pavergtuose kraštuose. Šei įrodymai yra svarbi medžiaga ne tik pasaulio viešajai opinijai, bet ir ruošiant kaltinamajį aktą atsakingiems už šiuos nusikaltimus komunistiniams pareigūnams.

PJT Seimą sveikino didžiosios JV darbininkų unijos — CIO ir AFL.

Rep.

PRIEŠKALEDINIS KNYGŲ ISPARDAVIMAS

Prieš ateinančias šventes Stepas Zaborškas žymiai atpigino savo leidinius: I g. šėniaus "Raudonasis Tvanas" dabar parduodamas po \$2.00 (buvo \$3.50). J. Paukštelio "Kaimynai" dabar parduodami po 1.50 (buvo \$2.50).

Pasinaudokite proga ir šias knygas tuoj įsigykite. Pinigus siųskite: DIRVA, 1272 E. 71 St., Cleveland 3, Ohio

Seniausias ir gražiausias ilnas rytuotas lietuviškos minties žurnalas

MARGUTIS Isteigė kompozitorius A. VANAAGUTIS Kaina metams \$3.00 Chicago 36, Ill 8755 So. Western Ave

ĮŠTIESTA RANKA

(Atkelta iš 1 psl.)

Toliau — ar tas rankos ištisimas nukreiptas į ką nors konkrečią, ar tik šiaip ar tik kaip paskelbtas, kaip koks varžytinių pasiūlymas. Negirdėti, kad Vli-ko kuri institucija būtų kreipusis į Diplomatines Tarnybos institucijas tiesiogiai su koku nauju konkrečiu pasiūlymu. O jei tai tik viešas paskelbimas, tai ar jis nėra vien propagandinės reikšmės, panašiai kaip garsieji "taikos ir koegzistencijos" pasiūlymai, ne kartą daryti per žurnalistus? Tokius pasiūlymus, vadovaudamies turimu patyrimu, iš šalies bežiūrėdami, jau įpratome vertinti ne kaip rimtai ištęstą ranką, o tik kaip viešumo pakabintą pirštinę, kurią gali imti, kas nanyviai patikės joje esant ir pasikėjęmo vertą ranką. Bet tokios pirštinės dažnai kaip tik lieka kyboti ore, ir niekas tuo jau nei nebesistebi....

Svarbiausia, kad pastarajame Vliko nėra rankos ištisimo nematyti nei aiškiai pasakytos to tiesimo intencijos, nei turinio, kuris ištisioje rankoje turėtų būti. Tad kiekvienas, kas iš šalies stebi tą vadinamąją rankos ištisimą, neišvengiamai turi pagalvoti: ką gi aš daryčiau, jei toji ranka į mane taip būtų ištiesta. Imčiau ją, ar ne? Ar tai nuosirdaus partnerio ranka, ar tik gudruolio, siekiančio mano ranką pačiuoti ir ta proga išsukti?

Turint galvoj, kad vadinamasis rankos ištisimas atsirado tik po to, kai iš pirma minėto ultimatumo vykdymo nieko konkretaus neišėjo, nenuostabu, kad ligi šiol į tą "rankos ištisimą" negirdėti reakcijos.

LIETUVIAI PRANCŪZIOJE

PLB Prancūzijos Krašto Taryba susirinkusi paprastam posėdžiui 1954 m. lapkričio mėn. 11 d., imdama dėmesin, kad praėjusios posėdijos metu išrinktoji bendruomenės Krašto Valdyba visa atsistatydino, išrinko naują Krašto Valdybą tokios sudėties: E. Turauskas — pirmininkas, A. Michelevičius — iždininkas, B. Venskuvienė — sekretorė.

Išrinkus E. Turauską, kuris ligi šiol buvo Krašto Tarybos pirmininku, Krašto Valdybon, Krašto Tarybos pirmininke išrinkta O. Bačkienė.

Taryba apsvairstė dar visą eilę einamų reikalų ir priėmė praėjusios posėdijos protokolą bei patvirtino Kontrolės Komisijos aktą.

Posėdyje dalyvavo Lietuvos Atstovas Prancūzijoje ir bendruomenės Garbės Teismo pirmininkas Dr. S. A. Bačkis, kuris padarė Tarybos nariams pranešimą apie šio mėto politinę situaciją.

Venecueloj, Čaracas mieste, valdžios lėšomis statomi ultra moderniniai namai, atvykstantiems spaudos darbininkams ir jų šeimoms. Namuose yra 16 butų, turi restoraną, maudymosi baseiną, teatrą, skaitymo ir televizijos kambarius bei kitus patogumus. Jų išlaikymas įmanomas tik su valdžios parama.